

toender.dk

REGNSKAB

2017

TØNDER KOMMUNE

Borgmesterens forord

Tønder Kommune har igen et regnskab i god balance og med styr på økonomien.

Tønder Kommune kommer ud af 2017 med et overskud på den ordinære drift på 107,2 mio. kr. Det er dermed 34 mio. kr. bedre end oprindeligt budgetteret. Der fastholdes fortsat et højt niveau på anlægsområdet med 97,3 mio. kr. og det er positivt, at dette stadig kan gennemføres med finansiering af overskuddet på driften.

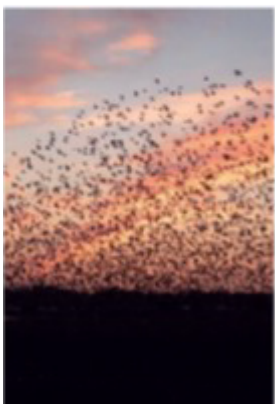
Det positive regnskabsbillede, som kan aflæses af regnskabet for 2017 har også kendetegnet de seneste års regnskaber og afspejler en ansvarlig økonomistyring, der giver et økonomisk råderum til at håndtere de kommende opgaver og udfordringer.

Men regnskabet for 2017 viser dog en faldende udvikling i driftsoverskuddene og for første gang siden der blev indført sanktionsmuligheder fra staten i forhold til de kommunale serviceudgifter kan Tønder ikke bidrage positivt til aftaleoverholdelsen. Med serviceudgifter på 1.692,1 mio. kr. overskrider kommunen det oprindelige budget med 0,5 mio. kr. – en meget beskeden overskridelse, men en indikation af, at kommunen oplever et pres af de økonomiske rammer.

Overskuddet på driften er stadig i stand til at finansiere et højt anlægsniveau på 97,3 mio. kr., så kommunen fortsat kan vedligeholde og udvikle de fysiske rammer for driften til glæde og gavn for kommunens borgere.

For at kommunen også fremadrettet kan have et økonomisk råderum til at skabe vækst i vores område har kommunen i 2017 indledt arbejdet med "Vores Fælles Udviklingsplan". Ved samskabelse af holdbare løsninger mellem borgere, virksomheder, foreninger og kommune og fælles læring om "det der virker", fokuserer planen på 4 områder, som er centrale for udvikling af kommunens rammebetingelser – øget uddannelse, beskæftigelse, erhvervsudvikling og mestring af eget liv.

Det bliver spændende at følge udviklingen i arbejdet og de resultater det forhåbentlig vil kaste af sig til gavn for vores område.

Kommunen skal fortsat arbejde målrettet mod at skabe gode betingelser for udvikling i en offentlig sektor, der også fremadrettet vil være underlagt stramme rammer.

Henrik Frandsen
Borgmester

INDHOLD	Side
Kommuneoplysninger	4
Påtegninger	5
Ledelsens påtegning	5
Den uafhængige revisors påtegning	6
Kommunens årsberetning	9
Generelle bemærkninger	9
Regnskabsmæssig udvikling	10
Hoved- og nøgletal	18
Regnskabsopgørelse	19
Balance	21
Noter til driftsregnskab og balance	22
Opgaver udført for andre myndigheder	55
Bilag A	56
Anvendt regnskabspraksis	56

Kommuneoplysninger

Kommune	Tønder Kommune Wegners Plads 2 6270 Tønder
Telefon:	74 92 92 92
Telefax:	74 92 96 78
Hjemmeside:	www.toender.dk
E-mail:	toender@toender.dk
Hjemsted:	Tønder
Regnskabsår:	1. januar - 31. december

Revision **BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab**
Birkemose Alle 31 st.
6000 Kolding

Påtegninger

Ledelsens påtegning

Økonomiudvalget har den 15. marts 2018 aflagt årsregnskab for 2017 for Tønder Kommune til Kommunalbestyrelsen.

Årsregnskabet bygger på de obligatoriske oversigter og redegørelser, der skal aflægges i overensstemmelse med Lov om Kommunernes styrelse og reglerne i Indenrigsministeriets Budget- og regnskabssystem for Kommuner.

Vi anser den valgte regnskabspraksis for hensigtsmæssig, således at årsregnskabet giver et retvisende billede af kommunens aktiver og passiver, finansielle stilling samt årets økonomiske resultat.

I henhold til styrelseslovens § 45 overgiver Kommunalbestyrelsen hermed regnskabet til revision.

Tønder Kommune, den 22. marts 2018

Henrik Frandsen
Borgmester

Klaus Liestmann
Kommunaldirektør

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Kommunens eksterne revision skal i henhold til Indenrigsministeriets bekendtgørelse om kommunernes budget, regnskabsvæsen, revision m.v. senest den 15. juni forsyne årsregnskabet med en revisionspåtegning.

Årsregnskabet med revisionspåtegning vil blive offentliggjort på kommunens hjemmeside.

Kommunens årsberetning

Generelle bemærkninger

Regnskabet

Tønder Kommunes regnskab er udarbejdet efter de retningslinjer, som er fastlagt i Indenrigsministeriets "Budget- og regnskabs-system for kommuner".

Kommunen har valgt at aflægge et regnskab, som indeholder de oversigter, der er obligatoriske i forhold til et udgiftsbaseret regnskab, idet det afspejler det styringsgrundlag, der ligger til grund for den daglige drift – og suppleret dette med oversigter og noter efter en konkret vurdering. Regnskab efter omkostningsbaserede principper er fravalgt.

Kommunens "Anvendte regnskabspraksis" – som væsentligst er en opsummering af budget- og regnskabssystemets retningslinjer kan ses i bilag A.

Budgetgrundlaget

Det oprindelige budget:

Indtægter består af indtægter fra skatter, tilskud og udligning, hvor kommunen har anvendt det statsgaranterede udskrivningsgrundlag.

Driftsudgifter er baseret på en rammeudmelding, som er en fremskrivning af 2016 budgettet ved anvendelse af KL's anbefalede pris- og lønskøn.

Rammen er herefter korrigeret for konkrete reduktions- og udvidelsestiltag baseret på de politiske prioriteringer i forbindelse med budgetarbejdet.

Ved udarbejdelse af driftsbudgettet har kommunen iagttaget sin forpligtelse i forbindelse med økonomaftalen mellem Regeringen og Kommunernes Landsforening,

som blandt andet indeholder et loft over kommunernes samlede serviceudgifter – med risiko for sanktionering såfremt aftalen ikke overholdes af alle landets kommuner under ét.

På anlægssiden er der i budgettet afsat rådighedsbeløb til allerede igangsatte anlægsarbejder samt nye anlæg i overensstemmelse med investeringsoversigten.

Finansieringsdelen indeholder en nettoeffekt af lån og øvrige finansforskydninger som medfører et forbrug af likvider på godt 8 mio. kr.

Kommunens budget blev vedtaget af kommunalbestyrelsen den 13. oktober 2016.

Det korrigerede budget:

I det korrigerede budget indgår de tillægsbevillinger, som er blevet givet i løbet af året.

Tillægsbevillinger, som påvirker kassebeholdningen gives af Kommunalbestyrelsen. Omplaceringer mellem bevillingsområder uden påvirkning af kassebeholdning kan godkendes af Økonomiudvalget.

På driftssiden gives der som udgangspunkt ikke tillægsbevillinger, som påvirker kassebeholdningen i henhold til kommunens økonomiske politik. Undtaget herfra er de overførsler af driftsbevillinger, som sker fra gammelt til nyt regnskabsår efter Kommunalbestyrelsens godkendelse.

Tillægsbevillinger til rådighedsbeløb på anlæg og ændringer til finansiering godkendes løbende af Kommunalbestyrelsen i løbet af året.

Regnskabsmæssig udvikling

Tønder Kommune kan også for 2017 præsentere et regnskab med et positivt resultat – og et resultat som overstiger forventningerne i det oprindelige budget.

Det har snart i en årrække været kendetegnende for kommunens regnskaber, at de udviser balance mellem indtægter og udgifter – og at det udspringer af et fokus med "fast hånd" på økonomien og økonomistyringen.

Regnskabet for 2017 viser dog også, at de positive afvigelser er faldende – blandt andet grundet kraftigt fald i aktivitetsniveau på asylområdet, enkeltstående gevinster ved udlicitering af entreprenøraftdeling, ekstraordinær indfrielse af lån i Oldtidspark mv. som ikke har været gældende i 2017.

På driftssiden har kommunerne gennem flere år – og også i 2017 – været underlagt en statslig sanktionsmulighed, såfremt kommunerne samlet set ikke holdt sig inden for rammerne af det oprindelige budget på serviceudgifterne.

Med regnskabet for 2017 er det første gang siden disse regler blev indført, at Tønder Kommune ikke kan bidrage positivt til aftaleopfyldelsen. Med serviceudgifter på 1.692,1 mio. kr. er der en marginal overskridelse af det oprindelige budget med 0,5 mio. kr.

Kommunen sætter dog sin lid til at andre kommuner ligger under rammen, så den samlede aftaleramme for kommunerne under et bliver overholdt.

Udgifter uden for servicerammen og udgifter til overførselsindkomster udviser mindreforbrug på henholdsvis 7,2 og 13,3 mio. kr. i forhold til det oprindelige budget.

Samlet er der et overskud på den ordinære drift på 107,2 mio. kr., hvilket er 34,2 mio. kr. mere end oprindeligt budget. Der er i årets løb tillægsbevilget 55,8 mio. kr. på den ordinære drift – primært vedrørende overførsel af uforbrugte midler fra 2016 – og resultatet er derfor 90,1 mio. kr. højere end det korrigerede budget.

På anlægssiden fortsætter kommunen med en stor anlægsaktivitet med udgifter på

97,3 mio. kr. hvilket er mere end oprindeligt budgetteret og denne anlægsaktivitet kan finansieres af overskuddet på den ordinære drift. I året er der dog tillægsbevilget godt 79 mio. kr. på anlæg (overførsler fra 2016), så der ses stadig at være en "pukkel" af anlægsmidler, som ikke bliver afholdt i samme takt, som antaget i budgettet.

Når der ses på regnskabsudviklingen på finansierings- og balancemæssige forskydninger, så slår det gode resultat også igen på disse områder. Årets samlede overskud på 11,7 mio. kr. er en del af forklaringen til en forhøjet kassebeholdning og en styrket egenkapital. Derudover medfører en nedjustering af kommunens hensatte forpligtelser til tjenestemandspensioner samt indfrielse af lån på plejecenter Møllevang ved overgang til friplejehjem også til den positive udvikling i egenkapitalen.

Særlige aktiviteter

I 2017 har kommunen igangsat det ambitiøse projekt "Vores Fælles Udviklingsplan".

Målet med projektet er at fokusere arbejde og ressourcer på nogle af de væsentlige udfordringer, som vores velfærdsmodel står overfor – stigende antal ældre, behov for kvalificeret arbejdskraft i en stadig mindre arbejdsstyrke og at tiltrække borgere og virksomheder til kommunen.

Ønsket er at opnå en endnu større værdi af de betydelige ressourcer som borgere, virksomheder og kommune er i besiddelse af for at fastholde og fremme væksten i vores område og sammen udvikle og bruge en viden om, "de ting som virker."

Projektet har 4 indsatsområder, hvor behov for indsats og fokusering vurderes størst i de kommende år:

- Uddannelse
- Beskæftigelse
- Erhvervsudvikling
- Mestring af eget liv

Den grundlæggende tanke i projektet er egentlig "mønsterbrydende" i forhold til ideen om, at kommunen er en "myndighed, som træffer afgørelser" til at kommunen sammen med borgere og virksomheder finder langtidsholdbare løsninger, der virker.

Projektet er søsat i 2017, men det bliver spændende at følge de fremadrettede aktiviteter og resultater – ikke nødvendigvis noget der altid kan sættes "to streger under", men snarere et skift i "mind-settet" for samarbejdet mellem virksomheder, borgere, foreninger og kommune.

Afledt af "Vores Fælles Udviklingsplan" har kommunen både internt og eksternt arbejdet med strukturelle tilpasninger, som gerne skulle fremme indsatsen på udvalgte områder i planen.

Unge i Uddannelse

Kommunen har i 2017 etableret et nyt fagområde "Unge i Uddannelse". Formålet er at give de unge én samlet kontaktflade, hvis de står med udfordringer med at komme i gang med eller videre i uddannelsesforløb.

Indsatsen retter sig mod unge på 15 – 29 år, der har brug for særlig støtte, vejled-

ning og rådgivning og målet er, at en større del af denne aldersgruppe gennemfører en ungdomsuddannelse.

Vækstråd

Udviklingsplanens spor om øget erhvervsudvikling har i 2017 ført til etableringen af "Vækstråd Tønder".

Kommunen har allerede et frugtbart samarbejde med erhvervs- og turismeaktører, som udmøntes via resultatkontrakter/tilskud til Tønder Erhvervsråd, Rømø – Tønder Turistforening og handelstandsforeningerne.

Vækstrådet bliver et samlende og koordinerende organ med repræsentanter fra alle interessenter, som skal samle synergier mellem områderne og forestå en optimal fordeling af midlerne via resultatkontrakter mv.

Regnskabsoversigt (mio. kr.)	Oprindelig B 2017 (1)	Regnskab 2017 (2)	Afvigelse 2017 (3 = 2-1)	Tillægs- bevillinger 2017
Indtægter				
Personskatter	-1.373,7	-1.373,7	0,1	0,1
Selskabsskatter m.v.	-23,1	-23,1	0,0	0,0
Grundskyld	-100,6	-105,8	-5,1	-2,5
Generelle tilskud m.v.	-968,1	-974,2	-6,1	-6,1
Refusion af købsmoms	0,0	-0,1	-0,1	0,0
Indtægter i alt	-2.465,5	-2.476,8	-11,3	-8,6
Driftsudgifter				
Serviceudgifter	1.691,6	1.692,1	0,5	66,5
Uden for servicerammen	129,3	122,2	-7,2	-3,2
Overførselsudgifter	563,8	550,5	-13,3	1,2
Driftsudgifter i alt	2.384,8	2.364,8	-20,0	64,4
Renter	7,7	4,8	-3,0	0,0
RESULTAT AF ORDINÆR DRIFT	-73,0	-107,2	-34,2	55,8
Anlægsudgifter				
Anlægsudgifter (ex. Jordforsyning)	96,8	108,5	11,7	88,3
Anlægsudgifter - Jordforsyning	-3,0	-11,3	-8,3	-9,3
Anlægsudgifter i alt	93,8	97,3	3,5	79,1
RESULTAT SKATTEFINANSIERET I ALT	20,8	-10,0	-30,7	134,9
Forsyningsvirksomheder (brugerfinansieret)				
Affaldshåndtering	-0,5	-1,7	-1,2	-1,2
Forsyningsvirksomheder i alt	-0,5	-1,7	-1,2	-1,2
RESULTAT I ALT	20,3	-11,7	-32,0	133,7

(+ = mindreindtægter eller merforbrug og - = merindtægter eller mindreforbrug)

Forskellen mellem det oprindelige budget og regnskabet 2017 er udtryk for ændringer i aktivitetsniveauet i Tønder Kommune.

Tillægsbevillinger er Kommunalbestyrelsens godkendelse af ændret aktivitetsniveau i forhold til det oprindelige budget.

Tabellen viser i kolonne 2 regnskabet for Tønder Kommune

- * Indtægter i alt på 2.476,8 mio. kr.
- * Driftsudgifter i alt på 2.364,8 mio. kr.
- * Overskud på ordinær drift 107,2 mio. kr.
- * Anlægsudgifter på 97,3 mio. kr.

Indenrigsministeriet har indskærpet, at kommunens regnskab skal indeholde oplysning

om resultatet og mellemværendet på forsyningsområdet affald – også selv om området er lagt ud i et særskilt selskab.

Derfor er resultatet indarbejdet i regnskabsoversigten og mellemværendet indarbejdet i balancen, men forholdet har mere teknisk end reel karakter, da området fortsat varetages af Tønder Affald A/S.

Tillægsbevillinger

Kommunalbestyrelsen har vedtaget en økonomisk strategi med henblik på at sikre en styrket økonomisk frihed.

Et væsentligt element i denne strategi er, at der ikke gives tillægsbevillinger til driften finansieret via kassebeholdningen.

Årets tillægsbevillinger fordeler sig således:

Note	Tillægsbevillinger (mio. kr.)	Driftsind- tægter	Driftsud- gifter og renter	Anlæg	Likvider og finans- forsk.
*	Overførsler fra 2016 til 2017	0,0	63,8	84,6	-148,3
*	Pulje til overførsler	0,0	-10,8	0,0	10,8
*	Nulstil puljer overskud mv	0,0	7,5	0,0	-7,5
**	1. kvartalsregnskab	-12,5	12,5	0,0	0,0
***	Halvårsregnskab	3,9	-6,0	-3,9	6,0
****	3. kvartalsregnskab	0,0	-0,4	0,0	0,4
*****	Andre	0,0	-3,4	-1,6	5,0
	I alt	-8,6	63,2	79,1	-133,7
	Netto bevillingspåvirkning til driftsindtægter, -udgifter og renter		54,6		

*) Overførsler fra 2016 til 2017 har en direkte påvirkning af kassebeholdningen, men er reelt finansieret af mer- og mindreforbrug i det foregående år. I det oprindelige budget for 2017 var der afsat en pulje på 10,8 mio. kr. til delvis imødegåelse af overførsler på driften. Herudover sker der i forbindelse med overførselssagen en nulstilling af puljer til overskudsmålsætningen og tekniske korrektioner på henholdsvis 4 og 3,5 mio. kr. Samlet påvirkes driften med 60,5 mio. kr. og anlæg med 84,6 mio. kr.

***) Ved 1. kvartalsregnskab indarbejdes indtægt vedrørende ændringer i politikervederlag samt særtilskud til vanskeligt stillede kommuner. Beløbene reserveres på driftsudgifterne til vederlag (0,8 mio. kr.) og pulje til overførselsindkomster (11,7 mio. kr.)

****) Ved halvårsregnskabet udgør de væsentligste bevillingsændringer efter- og midtvejsregulering af tilskud med tilbagebetaling til staten på 6,4 mio. kr. Dette bliver finansieret af afsat pulje i 1. kvartal under overfør-

selsindkomster. Der indarbejdes en yderligere indtægt under skatterne på 2,5 mio. kr. Derudover indarbejdes effekterne af lov- og cirkulæreprogrammet ligesom demografiregulering indlægges på berørte områder. På anlægssiden indarbejdes konsekvenserne af en realitetsfordeling af anlægsbudgetterne. Det medfører blandt andet en forventning om projekter, som ikke bliver gennemført i 2017 og der lægges 3,9 mio. kr. i kassen. Samlet tilføres kassen 6 mio. kr. fra drift og anlæg ved halvårsregnskabet.

*****) Ved regnskabet for 3. kvartal er der en beskedent tilførelse på 0,4 mio. kr. til kassebeholdning fra driften af sundhedsområdet.

*****) Under andre bevillinger ligger hovedsagligt de anlægsbevillinger, som gives i løbet af året og finansieres af overførsler fra drift eller via kassebeholdningen. Samlet tilføres kassebeholdningen 5 mio. kr. under andre bevillinger og primær årsag er salget af Møllevangen til friplejehjem.

Bevillinger til driften kan opdeles således:

Tillægsbevillinger - drift (mio. kr.)	Over- førsler	Øvrige tillægs- bevillinger *	I alt
Indtægter	0,0	-8,6	-8,6
Serviceudgifter	64,9	5,0	69,8
Udgifter udenfor serviceramme	-0,6	-2,7	-3,3
Overførselsudgifter	-0,5	1,7	1,2
Pulje til overførsler	-10,8	0,0	-10,8
Nulstil puljer overskud mv	7,5	0,0	7,5
Renter	0,0	0,0	0,0
I alt ekskl. forsyning	60,5	-4,7	55,8
Forsyningsvirksomhed	0,0	-1,2	-1,2
I alt inkl. forsyning	60,5	-5,9	54,6

*) Ved denne opdeling er det reelt de øvrige tillægsbevillinger, som skal holdes op mod den økonomiske politik. I 2017 udviser nettoeffekten af disse 4,7 mio. kr., som er tilført kassebeholdningen.

Den primære årsag er det modtagne særtilskud til vanskeligt stillede kommuner på 11,7 mio. kr. hvoraf en del blev anvendt til finansiering af midtvejsregulering af tilskud.

Tillægsbevilling på forsyningsområdet (1,2 mio. kr.) tilføres øvrige finansforskydninger.

Årets resultat

Årets resultat (mio. kr.)	Korr. Budget	Regnskab	Afvigelse	Overført til 2018 mm.
Indtægter	-2.474,1	-2.476,8	2,7	0,0
Serviceudgifter	1.758,1	1.692,1	66,0	58,4
Udgifter udenfor servicerramme	126,2	122,2	4,0	1,7
Overførselsudgifter	565,0	550,5	14,5	6,8
Renter	7,7	4,8	3,0	0,0
Ordinær drift i alt	-17,2	-107,2	90,1	67,0
Anlægsudgifter ekskl. Jordforsyning	185,1	108,5	76,6	78,0
Anlægsudgifter jordforsyning	-12,3	-11,3	-1,0	3,8
Anlæg i alt	172,9	97,3	75,6	81,9
Resultat skattefinansieret i alt	155,7	-10,0	165,7	148,9
Forsyningsvirksomhed	-1,7	-1,7	0,0	0,0
Resultat i alt	154,0	-11,7	165,7	148,9

Resultatet af den ordinære drift viser et overskud på 107,2 mio. kr., hvilket er 34,2 mio. kr. mere end forventet i det oprindelige budget. Da der i løbet af året er tillægsbevilget 55,8 mio. kr., bliver afvigelsen i forhold til det korrigerede budget på 90,1 mio. kr.

Væsentligste årsag findes på serviceudgifterne med et mindreforbrug på 66 mio. kr. i forhold til det korrigerede budget, ligesom også mindreforbrug på overførselsudgifter bidrager med 14,5 mio. kr.

På anlægsområdet er forbruget ca. 3,5 mio. kr. større end oprindeligt budgetteret, men

med tillægsbevilling på 79,1 mio. kr. ender anlæg med et mindreforbrug på 75,6 mio. kr.

Det samlede mindreforbrug i forhold til det korrigerede budget udgør 165,7 mio. kr. og heraf overføres til efterfølgende år:

- Drift 67 mio. kr., hvoraf 3,2 mio. kr. overføres til anlæg
- Den samlede overførsel på anlægsudgifterne er opgjort til 81,9 mio. kr.

Finansieringsoversigt (mio. kr.)	Oprindeligt budget 2017	Regnskab 2017	Budget vs. Regnskab
Likvide beholdninger primo:		146,0	
Tilgang af likvide aktiver	24,9	61,9	37,0
+/- Årets resultat	-20,3	11,7	32,0
+/- Låneoptagelse	33,2	38,0	4,8
+/- Øvrige finansforskydninger	12,0	12,3	0,2
Afgang af likvide aktiver	-36,9	-50,8	-13,9
+/- Afdrag på lån	-36,9	-51,8	-14,9
+/- Kursregulering likvide aktiver	0,0	1,0	1,0
Ændring af likvide aktiver	-11,9	11,1	23,0
Likvide beholdninger ultimo:		157,1	

(+ = forøgelse af likvide aktiver og - = formindskelse af likvide aktiver)

De likvide beholdninger er i 2017 forøget med 11,1 mio.kr., hvilket er 23 mio. kr. mere end forventet i det oprindelige budget.

Årets resultat er et væsentligt element i denne udvikling, idet der oprindeligt var forventet et ressourcetræk på 20,3 mio. kr., men i stedet realiseres et positivt resultat på 11,7 mio. kr. – det vil sige en positiv nettoeffekt på kassebeholdningen på 32 mio. kr.

Nettoeffekten af kommunens lånoptagelse (38 mio. kr.) og afdrag på lån (51,8 mio. kr.) medfører en nedbringelse af de likvide beholdninger på 13,8 mio. kr. Væsentligste årsag er, at der i 2017 er sket indfrielse af ældreboliglån i plejecenter Møllevangen i forbindelse med at dette er overgået til at være friplejehjem.

Balance (mio.kr.)	Ultimo 2016	Ultimo 2017	Bevægelser
AKTIVER			
<i>Materielle anlægsaktiver</i>	954	954	0
<i>Finansielle anlægsaktiver</i>	718	735	17
Anlægsaktiver - materielle og finansielle - i alt	1.672	1.689	17
Omsætningsaktiver	187	192	5
Likvide beholdninger	146	157	11
AKTIVER I ALT	2.005	2.038	33
PASSIVER			
Egenkapital	-933	-997	-64
Hensatte forpligtelser	-354	-341	13
Langfristede gældsforpligtelser	-481	-465	16
Kortfristede gældsforpligtelser	-238	-235	3
PASSIVER I ALT	-2.005	-2.038	-33

Egenkapitalen er reelt udtryk for forskellen mellem kommunens aktiver og forpligtelser. I 2017 er egenkapitalen blevet 64 mio. kr. større. Stigningen er egentlig ikke drevet af enkeltstående forhold, men en generel positiv udvikling på de øvrige balanceposter med jævnt stigende aktiver og fald i kommunens gæld og forpligtelser.

Den bogførte værdi af kommunens materielle anlægsaktiver er den samme som sidste år. Det vil sige, at der er balance mellem tilgangen af aktiver og årets afskrivninger og dermed, at kommunen fortsat fastholder værdien af sit produktionsapparat.

Stigningen i de finansielle aktiver på 17 mio. kr. stammer primært fra den årlige regulering af kommunens ejerskab af Tønder Forsyning.

De likvide beholdninger forøges i 2017 med 11 mio. kr., hvor årets positive resultat har indflydelse på denne udvikling.

De hensatte forpligtelser reguleres med 13 mio. kr. i nedadgående retning og det vedrører primært regulering på forpligtelser til tjenestemandspension.

Den langfristede gæld falder med 16 mio. kr. hovedsagligt på grund af indfrielse af ældreboliglån i plejecenter Møllevangen, der i 2017 omdannes fra et kommunalt plejecenter til et friplejehjem.

Omsætningsaktiver og kortfristet gæld er principielt udtryk for en kortvarig præsentation i balancen indtil den endelige påvirkning af de likvide beholdninger i form af betalinger (eks. tilgodehavender eller kreditorer) eller driften (eks. mellemregning eller mellemregning mellem årene) falder på plads.

I 2017 er nettoeffekten på balancen af disse poster på ca. 8 mio. kr. og det vurderes ikke at være usædvanligt med udsving i denne størrelsesorden, når man tager omfanget af kommunens betalingsflow i betragtning.

Hoved- og nøgletal

Oversigt over væsentlige økonomiske nøgletal (1.000 kr.)	Regnskab 2013	Regnskab 2014	Regnskab 2015	Regnskab 2016	Regnskab 2017
Regnskabsopgørelse (udgiftsbaseret)					
Resultat af ordinær driftsvirksomhed	-95.948	-139.092	-138.931	-135.262	-107.234
Resultat af det skattefinansierede område	11.217	-33.981	-12.814	-41.860	-9.957
Resultat af forsyningsvirksomheder, drift	6.358	4.550	-417	-588	-1.707
Balance, aktiver					
Anlægsaktiver i alt	1.575.334	1.607.524	1.686.074	1.672.199	1.689.111
Omsætningsaktiver i alt	181.430	169.778	185.626	186.959	191.745
Likvide beholdninger	72.799	88.341	96.406	145.951	157.052
Balance, passiver					
Egenkapital	-694.077	-781.252	-859.426	-933.020	-997.456
Hensatte forpligtigelser	-436.099	-419.212	-402.260	-353.520	-340.749
Langfristet gæld	-472.352	-479.836	-485.516	-480.620	-464.534
- heraf ældreboliger	-209.490	-202.440	-197.723	-190.373	-159.321
Kortfristet gæld	-227.035	-185.343	-221.006	-237.949	-235.168
Gennemsnitlig likviditet (Kassekreditreglen)	176.806	189.924	244.767	265.349	291.734
Likvide aktiver pr. indbygger (hele kr.)	1.882	2.306	2.536	3.851	4.141
Langfristet gæld pr. indbygger (hele kr.)	-12.210	-12.523	-12.773	-12.680	-12.248
Langfristet gæld ekskl. ældreboliger pr. indbygger	-6.795	-7.240	-7.571	-7.657	-8.047
Skatteudskrivning (Kilde ØIM's nøgletal)					
Udskrivningsgrundlag pr. indbygger (statsgaranteret)	134.546	138.475	138.897	142.772	143.265
Udskrivningsprocent kommuneskat	25,30	25,30	25,30	25,30	25,30
Grundskyldspromille	21,24	21,24	21,24	21,24	21,24
Indbyggertal 1. januar (Kilde ØIM's nøgletal)	38.686	38.316	38.010	37.904	37.928

Regnskabsopgørelse

Note	Regnskabsopgørelse (1.000 kr.)	Regnskab 2016	Vedtaget budget 2017	Regnskab 2017
1	Indtægter			
	Skatter	-1.493.814	-1.497.442	-1.502.508
	Tilskud og udligning	-941.384	-968.094	-974.312
	Indtægter i alt	-2.435.198	-2.465.536	-2.476.820
	Driftsudgifter (excl. forsyningsvirksomhed)			
2	Økonomiudvalg	349.001	402.592	386.022
	Erhverv	6.364	7.064	8.583
	Beredskab	7.485	7.417	7.858
	Administration	257.096	284.770	283.227
	Central Rengøring	20.478	22.090	20.046
	Borgerservice - overførselsudgifter	29.490	31.252	30.074
	Centrale puljer	-3.838	16.582	2.022
	Centrale puljer - overførselsindkomster	0	-1.559	0
	Befordring	31.927	34.976	34.213
3	Teknik- og Miljøudvalg	99.980	106.921	110.891
	Vej, park og kommunale bygninger	89.751	94.899	99.116
	Miljø og natur	13.050	13.446	13.208
	Jordforsyning	-2.822	-1.423	-1.433
4	Socialudvalg	348.603	355.371	340.999
	Voksen/Social	174.707	171.802	164.741
	Førtidspensioner m.v., overførselsudg.	181.042	189.648	182.877
	Voksen/Social, udenfor servicerammen	-7.147	-6.078	-6.619
5	Sundhedsudvalg	494.753	496.967	489.732
	Sundhed	28.099	28.916	29.664
	Pleje og omsorg	327.294	328.395	325.819
	Aktivitetsbestemt medfinansiering	145.476	146.900	141.686
	Pleje og omsorg, udenfor servicerammen	-6.115	-7.245	-7.437
6	Kultur- og Fritidsudvalg	55.602	56.407	55.957
	Kultur	25.458	25.625	26.230
	Fritid og idræt	28.060	29.272	27.642
	Landdistrikter	2.084	1.510	2.086
7	Arbejdsmarkedsudvalg	351.879	354.423	347.549
	Kontante ydelser, overførselsudg.	247.684	249.904	253.498
	Arbejdsmarkedsforanstaltning	14.271	15.050	15.398
	Driftsudgifter til aktivering, ovf.udg.	31.098	14.037	19.462
	Forsikrede ledige	58.827	75.432	59.192

Note	Regnskabsopgørelse (1.000 kr.)	Regnskab 2016	Vedtaget budget 2017	Regnskab 2017
8	Børn- og Skoleudvalg	610.812	612.095	633.645
	Uddannelse	345.878	341.942	350.320
	Dagtilbud	140.107	140.789	148.017
	Forebyggelse og anbringelse	125.578	128.506	135.368
	Uddannelse, overførselsudgifter	343	941	267
	Forebyggelse og anbringelse, ovf.udg.	4.866	4.144	5.106
	Forebyg. og anbring., udenfor serviceram	-5.960	-4.228	-5.434
	Driftsudgifter før finansiering	2.310.631	2.384.777	2.364.795
	Renter m.v.	-1.484	7.746	4.791
	RESULTAT AF ORDINÆR DRIFTSVIRKSOMHED	-126.051	-73.013	-107.234
	Anlægsudgifter (excl. forsyningsvirkomshed)			
	Økonomiudvalg	11.197	10.700	17.180
	Teknik- og Miljøudvalg	51.217	40.950	64.345
	Socialudvalg	724	1.300	3.090
	Sundhedsudvalg	8.511	1.200	9.187
	Kultur- og Fritidsudvalg	10.421	7.305	4.696
	Arbejdsmarkedsudvalg	364	500	624
	Børn- og Skoleudvalg	6.547	34.845	9.427
	Anlægsudgifter i alt	88.981	96.800	108.550
	Jordforsyning (Netto køb og salg af jord)	4.421	-3.000	-11.273
	Ekstraordinære poster	0	0	0
	RESULTAT SKATTEFINANSIERET I ALT	-32.649	20.787	-9.957
	Forsyningsvirksomheder (brugerfinansieret)			
	Affaldshåndtering	-588	-500	-1.707
	Forsyningsvirksomheder i alt	-588	-500	-1.707
	RESULTAT I ALT	-33.237	20.287	-11.663
9	Afsluttede anlægsarbejder			
10	Personaleoversigt			
11	Overførte bevillinger og rådighedsbeløb			

(+ = udgifter/underskud og - = indtægter/overskud)

Balance

Note	Balance (1.000 kr.)	Ultimo 2016	Ultimo 2017
AKTIVER			
12	Materielle anlægsaktiver	953.793	953.770
	Grunde og bygninger	775.513	844.648
	Tekniske anlæg, maskiner m.v.	8.882	9.672
	Inventar	17.738	27.171
	Anlæg under udførelse	151.660	72.279
	Finansielle anlægsaktiver	718.406	735.341
13	Aktier og andelsbeviser m.v.	674.980	696.334
14	Langfristede tilgodehavender	9.804	7.092
15	Udlæg vedr. jordforsyning og forsyningsvirksomh	33.623	31.916
	Omsætningsaktiver	332.910	348.796
	Varebeholdninger	382	382
	Fysiske anlæg til salg	43.064	64.576
	Tilgodehavender	137.480	120.489
	Værdipapirer	6.032	6.298
	Likvide beholdninger	145.951	157.052
AKTIVER I ALT		2.005.109	2.037.907
PASSIVER			
16	Egenkapital	-933.020	-997.456
	Modpost for selvejende institutioners aktiver	-6.196	-5.939
	Modpost for skattefinansierede aktiver	-990.527	-1.015.711
	Reserve for opskrivninger	-516	2.922
	Balancekonto	64.220	21.272
	Hensatte forpligtelser	-353.520	-340.749
17	Langfristede gældsforpligtelser	-480.620	-464.534
	Nettogæld vedr. fonde, legater, deposita mv.	-15.261	-17.891
	Kortfristede gældsforpligtelser	-222.688	-217.277
PASSIVER I ALT		-2.005.109	-2.037.907
18	Kautions- og garantiforpligtigelse	-657.745	-688.505
19	Swapaftaler	-63.853	-58.608

(+ = aktiver og - = passiver)

Noter til driftsregnskab og balance

Note 1

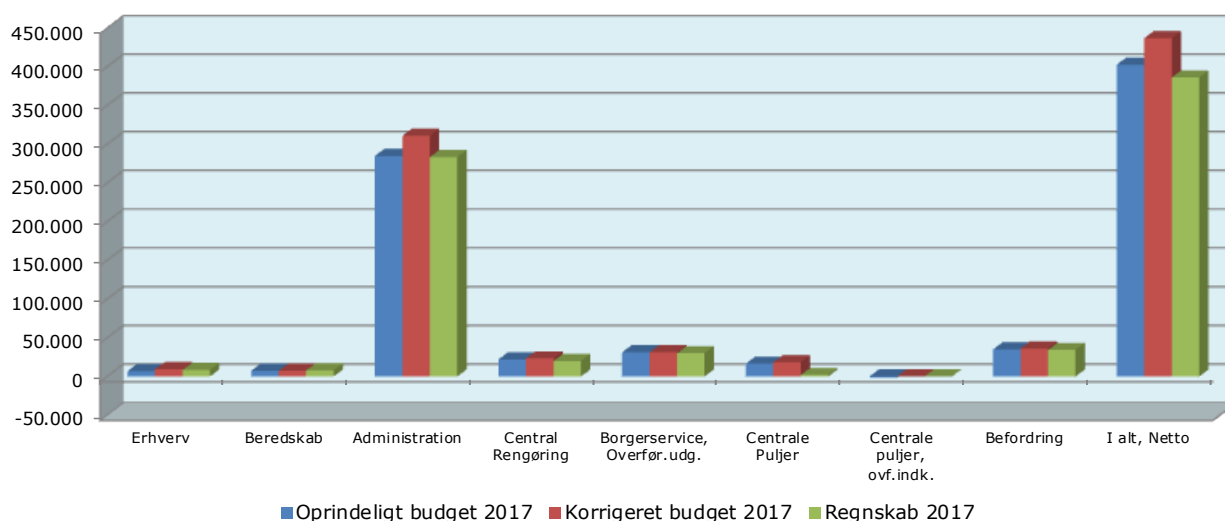
Skatter, tilskud og udligning (1.000 kr.)	Budget 2017	Korr. budget 2017	Regnskab 2017
Skatter			
Kommunal indkomstskat	-1.374.743	-1.374.743	-1.374.743
Afregning vedrørende Det skrå skatteloft	1.036	1.092	1.092
Selskabsskat	-23.104	-23.104	-23.104
Anden skat på lignet visse indkomster	0	0	-886
Kommunens andel af skat af dødsboer	-712	-712	-712
Grundskyld	-99.175	-97.286	-97.163
Grundskyld udgifter hovedart 6	0	0	455
Kompensation for ændr. af grundskyld	0	-4.430	-4.430
Anden skat på fast ejendom	-743	-743	-3.017
Samlede skatter i alt	-1.497.442	-1.499.927	-1.502.508
Udligning og generelle tilskud			
Kommunal udligning	-791.808	-791.808	-791.808
Statstilskud til kommuner	-15.576	-15.763	-15.763
Udligning af selskabsskat	-10.356	-10.356	-10.356
Betinget balancetilskud	-26.268	-26.268	-26.268
Udligning vedrørende udlændinge	15.396	15.396	15.396
Kommunalt udviklingsbidrag	4.950	4.950	4.956
Tilskud særligt vanskeligt stillede komm	-8.004	-19.704	-19.704
Beskæftigelsestilskud	-75.432	-69.660	-69.660
Tilskud til generelt løft af ældreplejen	-5.892	-5.892	-5.892
Tilskud styrket kvalitet i ældreplejen	-7.896	-7.896	-7.896
Tilskud til bedre kvalitet i dagtilbud	-3.192	-3.192	-3.192
Tilskud til omstilling af folkeskolen	-7.752	-7.752	-7.752
Tilskud til styrkelse af kommunernes likviditet	-35.472	-35.472	-35.472
Tilskud til styrkelse af akutfunktioner	-792	-792	-792
Udligning og generelle tilskud i alt	-968.094	-974.209	-974.203
Refusion af købsmoms			
Refusion af købsmoms	-101.000	-101.000	-114.866
Udgifter til købsmoms	101.000	101.000	114.866
Tilbagebet. refus. købsmoms (huslejeindtægt)	0	0	367
Tilbageb.købsm. tidl. Regnskabsår	0	0	-476
Momsrefusionsordning i alt	0	0	-110
Skatter, tilskud og udligning i alt	-2.465.536	-2.474.136	-2.476.820

Note 2

Økonomiudvalget

Drift i 1.000 kr.	Oprindeligt budget 2017	Korrigeret budget 2017	Regnskab 2017	Afvigelse til oprindeligt budget *)	Afvigelse til korr. Budget *)
Erhverv	7.064	9.392	8.583	-1.519	809
Beredskab	7.417	7.416	7.858	-441	-442
Administration	284.770	310.699	283.227	1.543	27.472
Central Rengøring	22.090	23.402	20.046	2.044	3.356
Borgerservice, Overfør.udg.	31.252	31.252	30.074	1.178	1.178
Centrale Puljer	16.582	18.328	2.022	14.561	16.306
Centrale puljer, ovf.indk.	-1.559	0	0	-1.559	0
Befordring	34.976	36.231	34.213	763	2.018
I alt, Netto	402.592	436.720	386.022	16.570	50.697

*) + = mindreforbrug og - = merforbrug

10. Generelt

Økonomiudvalget har budgetansvaret for ovennævnte politikområder i driften med et samlet nettobudget på 436,7 mio. kr. Det samlede regnskabsresultat viser et mindre forbrug på 50,7 mio. kr. i forhold til det korrigerede budget, svarende til en forbrugsprocent på 88,4 %.

Det er hovedsagligt politikområderne administration (27,5 mio. kr.) og centrale puljer (16,3 mio. kr.) der driver mindreforbruget. Det skal ses i lyset af, at det korrigerede budget indeholder overførsel af uforbrugte midler fra 2016, hvorfor der også forventes forholdsvis store overførsler fra 2017 til 2018 på disse områder.

11. Erhverv

I 2017 så det nye Vækstråd Tønder dagens lys.

Vækstrådet vil være den samlede og koordinerende kraft for den fortsatte udvikling af erhvervslivet, detailhandlen og turismen i Tønder Kommune og vækstrådet er derfor

bredt sammensat med repræsentanter fra de forskellige interessenter.

Vækstrådet igangsætter tværgående aktiviteter og koordinerer de fælles ressourcer ved at udarbejde resultatkontrakter på områderne erhverv, turisme og detailhandel.

Den nye samarbejdsform udspringer af et fælles ønske blandt aktørerne i søjlerne om at løfte den samlede erhvervsfremmeindsats til et højere niveau.

De overordnede mål er at opnå

- Øget antal faglærte jobs
- Øget antal nye iværksættere
- Øget døgnforbrug for turister
- Øget omsætning inden for turisme, erhverv og detailhandel

Vækstrådet skal også via indstillinger til kommunalbestyrelsen vurdere kommunens deltagelse i medlemskaber og samarbejder i forskellige fora på det tværkommunale og

regionale plan - Vækstforum, SVUF, URS, Væksthus Syddanmark mv.

Regnskabsresultatet

Erhvervs- og turismeområdet udviser i 2017 et mindreforbrug i forhold til korrigeret budget på 0,8 mio. kr. Dette kan væsentligst tilskrives uforbrugte midler på turismepulje.

Til brug for allerede igangsatte eller nye initiativer søges 1,2 mio. kr. overført til følgende år.

12. Beredskab

Siden 2016 har Brand & Redning Sønderjylland varetaget beredskabsopgaven for Aabenraa, Haderslev og Tønder Kommune.

Brand og redning Sønderjylland er etableret, som et §60 samarbejde, hvor deltagerkommunerne har overgivet opgaverne med at forebygge, planlægge og afhjælpe ulykker og katastrofer på liv, ejendom og miljø jf. Beredskabsloven til samarbejdet og den fælles beredskabskommission. Herudover har samarbejdet ansvaret for driften af kommunens servicevagt.

Kommunen betaler et årligt drifts- og anlægsbidrag til samarbejdet ud fra et, af beredskabskommissionen, godkendt budget.

Regnskabsresultatet

Årets forbrug på beredskabet udgør 7,9 mio. kr., hvilket er 0,4 mio. kr. mere end budgetteret.

13. Administration

Borgerservice

Borgerservicen er præget af den fælleskommunale digitaliseringsstrategi 2016- 2020, hvor vi har en forpligtelse til at gøre borgernes møde med kommunen sammenhængende, effektivt, nært og personligt – uanset om mødet foregår digitalt eller fysisk.

Den forpligtelse agter vi at leve op til, og derfor investeres, der også løbende i effektive digitale løsninger.

Et eksempel på dette er digital tidsbestilling - her kan borgerne eksempelvis bestille tid til pas, kørekort, hjælp til pension og en lang række andre tilbud på kommunens hjemmeside eller i den digitale reception.

Ambitionen er konstant at have en sammenhængende, effektiv, nær og personlig service. Mange afdelinger i Tønder Kommune har i dag en bred og god kontakt med både borgere og virksomheder, men dette er en løbende forpligtelse.

Intern service og administrationsbygninger

På Rådhuset er der gennemført almindelige forbedringer og renoveringer af lokaler og trappeopgange.

Administration

Under administration ses dels driften af de administrative enheder såsom sekretariat, økonomi, IT, ledelse mv.

Derudover findes driften af en række fællesområder som tjenestemandspension, barselsudligning, digitalisering mv.

Puljer

I budgettet under administration indgår blandt andet kommunens barselsudligningspulje og selvforsikringsområder.

Barselsudligningspuljen er skabt ved en fælles reduktion af alle lønbudgetter og fordeles løbende til de enheder, som har ansatte på barsel. Formålet er at give budgetmæssig compensation af forskellen mellem barselsdagpenge og den faktiske lønudgift.

Fra 2010 har kommunen været selvforsikrende på arbejdsskadeområdet. Der er derfor afsat budgetbeløb under politikområde administration, som skal dække kommunens samlede udgifter til arbejdsskader, som ikke længere er afdækket af et forsikringselskab.

Ved etablering af ordningen blev alle decentrale budgetter til arbejdsskadeforsikring samlet under selvforsikringsordningen. Der er efterfølgende foretaget nedjusteringer af selvforsikringsbudgettet.

Området er kendetegnet ved lange afklaringsperioder og sagsbehandling på de sager, som kan have den væsentligste økonomiske betydning for kommunen. Det er vanskeligt at opstille forventninger til udgiftsniveauet på området, da enkeltstående store erstatningssager kan rykke på udgiftsbilledet i det enkelte regnskabsår uden at kommunen kan forudsige hvornår skaderne opstår og afgørelsen bliver truffet.

Arbejdsmarkedets Erhvervssikring, som træffer afgørelserne i sagerne på området, har haft et efterslæb i sagsbehandlingen, som de har arbejdet på at få indhentet. Det medfører, at kommunens udgifter til arbejdsskader i 2017 er større end tidligere år, idet der nu modtages afgørelser i en række gamle sager. Denne udvikling forventes at fortsætte i 2018 og 2019, hvorefter det forhåbentlig falder til et mere stabilt niveau igen, når efterslæbet er indhentet.

På trods af større udgifter til erstatninger ligger selvforsikringsordningen fortsat noget under betalingen af de tidligere forsikringspræmier.

Regnskabsresultatet

Samlet ender politikområdet administration med et mindreforbrug i forhold til det korrigerede budget på 27,5 mio. kr.

Afvigelsen dækker over både mer- og mindreforbrug på de forskellige områder, men primære årsager kan henføres til:

- * Den almindelige drift af de administrative enheder har et samlet mindreforbrug på 12,7 mio. kr., hvoraf væsentligste bidragsydere er økonomi og løn med 4,5 mio. kr., sekretariat 1,5 mio. kr. IT med 1,6 mio. kr., miljø og natur 2 mio. kr.
- * Udgifter til områder, som er fælles for hele kommunen udviser et mindreforbrug på 14,8 mio. kr., hvor de væsentligste bidrag kommer fra driftssikring af boligbyggeri med 1,4 mio. kr., digitalisering 2,6 mio. kr. og driftsoperatørpulje med 4,8 mio. kr.

14. Central rengøring

Central Rengøring har i 2017 arbejdet med effektiviseringer af rengøringsmetoder, herunder også indkøbt et centralt system til rengøringsplaner, datablade og informationsdeling.

Hver rengøringsassistent har fået en mobiltelefon hvorfra rengøringsassistenten kan tilgå alle relevante oplysninger for at løse deres arbejdsopgave samt en direkte mulighed for at kommunikere med tilsynsassistenten eller rengøringslederen.

Central Rengøring har et lavt sygefravær på 3,17 pct. og derfor også et minimalt forbrug af vikarer.

Central rengøring har i 2017 udført en hel del ekstrarengøring, hvilket også afspejles i omsætningen.

Der har i 2017 været 2 eksterne kontroller af rengøringsstandarder med meget tilfredsstillende resultater.

16. Centrale puljer

Under de centrale puljer har der i 2017 blandt andet været afsat budget til arbejdet med Kommunalbestyrelsens strategiplan, Tønder 2025, yderligere erhvervsudvikling samt øget uddannelse og fjernstudier.

Herudover registreres indtægter og udgifter vedrørende driften af AsylSyd under de centrale puljer. Det er kun få af landets kommuner, som fungerer som driftsoperatør på asylområdet. Området har derfor ikke nogen entydig placering i den kommunale kontoplan og heller ikke nogen tydelig kobling til kommunens politikområder. Derfor er driftsresultatet for AsylSyd indarbejdet i regnskabet under de centrale puljer.

Regnskabsresultatet

Ved udgangen af 2017 er der uforbrugte midler på de centrale puljer på 16,3 mio. kr.

Det stammer blandt andet fra strategiplan 3,1 mio. kr., yderligere erhvervsudvikling 2,6 mio. kr., Tønder 2025 med 1,7 mio. kr. og øget uddannelse og fjernstudier 2,6 mio.

Af de uforbrugte midler søges 9,8 mio. kr. overført til 2017 og resten tilføres kassebeholdningen.

20. Befordring

Fra 2014 er befordringsområdet samlet under ét politikområde. Befordringsområdet dækker al personbefordring i Tønder Kommune, opdelt i områderne:

- * Kollektiv trafik
- * Handicapkørsler
- * Flextrafik
- * Dagcenterkørsler
- * Befordring af elever i grundskolen
- * Befordring af elever specialundervisning
- * Befordring af syge til ungdomsuddannelser
- * Central svømmeundervisning
- * Befordring STU ungdomsuddannelse
- * Gratis befordring af skoleelever.

Resultatet indeholder 1,050 mio. kr. overført fra 2016 til udviklingsaktiviteter. Beløbet er afsat som egenfinansiering til puljeansøgning om opgradering af kollektiv trafik til/fra Rømø.

Regnskabsresultatet

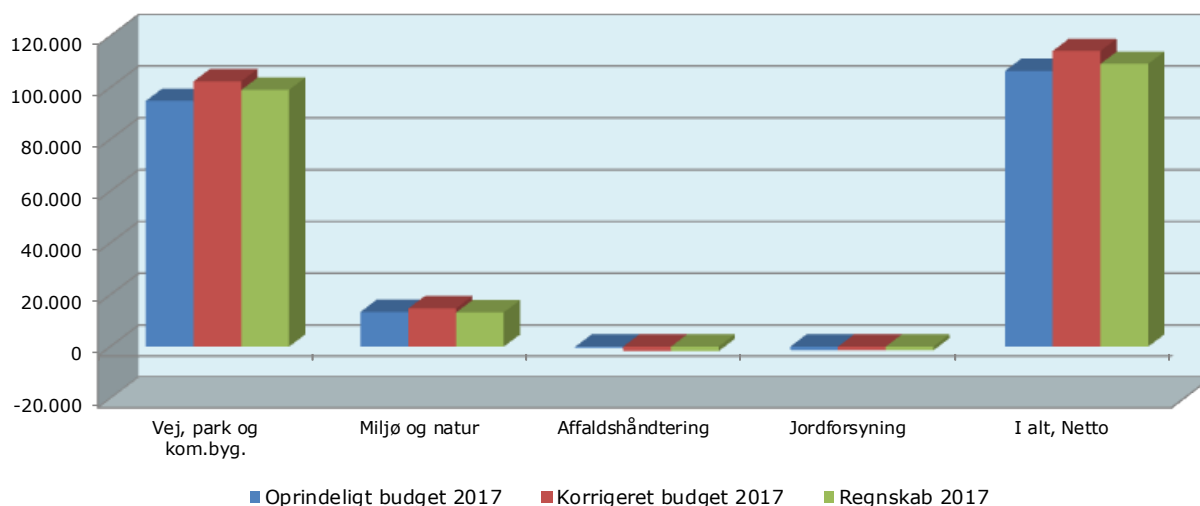
Befordring viser et samlet mindreforbrug på 2,0 mio. kr. i forhold til korrigeret budget, hvoraf 1,3 mio. kr. søges overført til 2018.

Note 3

Teknik- og Miljøudvalget

Drift i 1.000 kr.	Oprindeligt budget 2017	Korrigeret budget 2017	Regnskab 2017	Afvigelse til oprindeligt budget *)	Afvigelse til korr. Budget *)
Vej, park og kom.byg.	94.899	102.457	99.116	-4.218	3.341
Miljø og natur	13.446	14.775	13.208	238	1.567
Affaldshåndtering	-500	-1.707	-1.707	1.207	0
Jordforsyning	-1.423	-1.388	-1.433	10	45
I alt, Netto	106.421	114.137	109.184	-2.763	4.953

*) + = mindreforbrug og - = merforbrug

20. Generelt

Teknik- og Miljøudvalget har budgetansvaret for ovennævnte områder med et samlet net-tobudget på 114,1 mio. kr. Det samlede regnskabsresultat viser et mindre forbrug på 4,9 mio. kr. i forhold til det korrigerede budget, svarende til en forbrugsprocent på 95,7 %.

Forskellen mellem oprindeligt budget og korrigeret budget udgør 7,7 mio. kr. Ændringen vedrører overførsler af mindre forbrug fra 2016 på 10,5 mio. kr., samt øvrige korrektioner på -2,8 mio. kr., herunder budget til forsikringer, regulering affaldshåndtering, overførsel til anlægsprojektet Østergade 69 mv.

21. Vej, park og kommunale bygninger

Området varetager vedligeholdelse og vintertjeneste på kommunens veje og grønne områder i *afdelingen vej, park og arealdrift* og udvendig vedligeholdelse og udlejning af kommunens bygninger, samt skadedyrsbekæmpelse mv. i *afdelingen ejendomme*. Herudover er der afsat midler til trafikikkerhed under *afdelingen Plan, byg og trafik*.

Regnskabsresultat

Regnskabet viser et mindre forbrug på 3,3 mio. kr., som hovedsageligt forklares med følgende områder.

Vintertjeneste

Regnskabsresultatet viser et mindre forbrug på 5,9 mio. kr., hvoraf 5,0 mio. kr. er vintertjenestepulje overført fra 2016 til 2017. Puljen søges overført til 2018, således der er afsat midler til en hård vinter.

Vejvedligeholdelse og belægninger

Regnskabsresultatet viser et samlet merforbrug på 4,2 mio. kr. Underskuddet forklares primært med tidsforskydninger mellem årene for asfalt belægninger. Underskuddet forventes indhentet i 2018.

Faste ejendomme.

Området varetager udlejning af kommunens bygninger mv. Det samlede regnskabsresultat viser en merindtægt 1,9 mio. kr., som forklares med udlejning af flere ejendomme mv.

Bygningsdrift

Området varetager udvendig vedligeholdelse af kommunens bygninger og investering i energibesparelse mv.

Resultatet viser et merforbrug på 0,8 mio. kr. Underskuddet forklares med tidsforskydninger mellem årene.

Trafiksikkerhed

Området varetager forskellige trafiksikkerheds tiltag. Resultatet viser et mindre forbrug på 0,5 mio. kr., som begrundes med tidsforskydning på allerede planlagte projekter og ønskes derfor overført til 2018.

Anlægsprojekter 2017

Der er arbejdet med en række anlægsprojekter både nye og igangværende. Der kan bl.a. nævnes:

- * Gaderenovering – Renovering af Kongevej etape 2 og 3 er godkendt og tæt på afsluttet.
- * Renovering af gadelys – Efter realitetsfordeling af budgettet i juni 2017 forventes projektet gennemført i 2017-2018.
- * Dobbeltrettet cykelsti Højer-Tønder er færdiggjort og indviet.
- * Potentialeplan Lakolk – Planen har været i udbud og forventes gennemført i 2017-2018.
- * Brandstation Nordre Landevej – Ny brandstation er afsluttet og indviet.
- * Agerskov Ungdomsskole stitunnel - projektet er gennemført og tæt på afsluttet.
- * Cykelsti mellem Visby og Borg er færdiggjort og stien er indviet.

22. Miljø og natur

Regnskabet udviser et mindre forbrug på 1,6 mio. kr. i forhold til korrigeret budget.

Mindre forbruget skyldes primært forskydninger mellem årene og forventes overført til næste år. På vandløbsområdet har det våde vejr betydet, at en del af driftsopgaver ikke

kunne udføres, da jorden generelt har været for våd til at kunne køre og arbejde på. Opgaverne skal udføres i 2018.

I 2017 er der i alt udført 269 fysiske tilsyn på landbrugsvirksomheder mod 218 i 2016 og 88 fysiske tilsyn på industrivirksomheder mod 78 i 2016.

Tønder Kommune har 1435 km offentlige vandløb, og vedligeholdelsen af disse er udført i overensstemmelse med regulativerne.

Naturvejlederen har gennemført en række arrangementer især for skoleklasser og ældre og i samarbejde med sundhedsområdet samt på asylområdet.

Det store højmose-projekt, som er støttet med EU-LIFE-midler, er kommet godt i gang og kører planmæssigt. Ligeledes bliver der arbejdet godt med de to projekter i Tøndermarsk Initiativet: "Ruter og stier" og "Klimatilpasning langs Vidåen".

Opfølgning på udsendte påbud til 200 ejendomme om forbedret rensning af spildevand i det åbne land er ikke afsluttet.

Der er løbende blevet arbejdet med indsatser i naturhandleplaner og vandhandleplaner. Derudover bliver der som del af landbrugs-pakken arbejdet med vådområdeprojekter og lavbundsprojekter.

Derudover er to indsatsplaner til beskyttelse af grundvandet udarbejdet.

24. Jordforsyning

Jordforsyningen driftsområde administrerer forpagtningsaftaler og lejeindtægter på kommunens grunde.

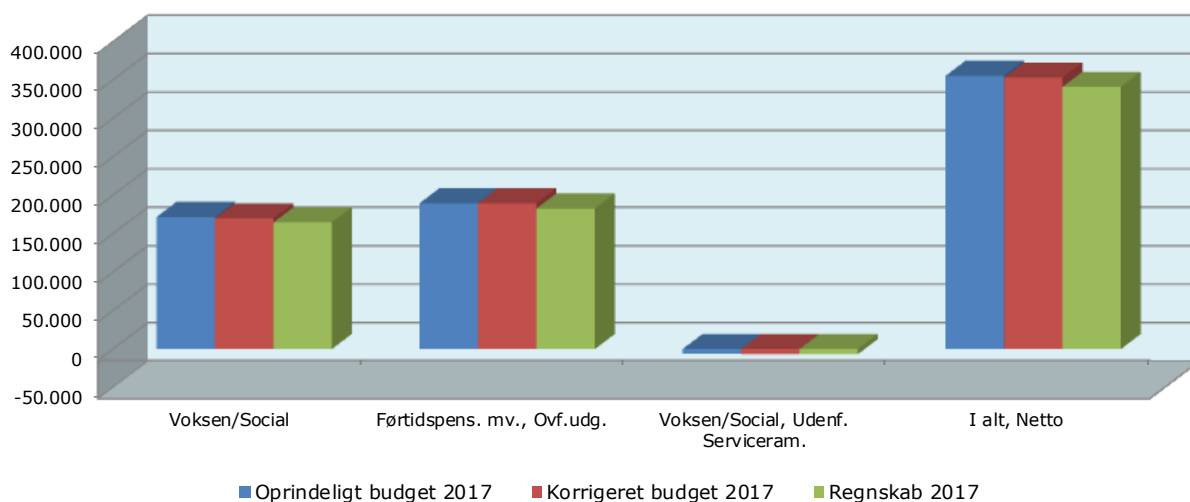
Området er i balance i 2017.

Note 4

Socialudvalget

Drift i 1.000 kr.	Oprindeligt budget 2017	Korrigeret budget 2017	Regnskab 2017	Afvigelse til oprindeligt budget *)	Afvigelse til korr. Budget *)
Voksen/Social	171.802	169.989	164.741	7.060	5.247
Førtidspens. mv., Ovf.udg.	189.648	189.648	182.877	6.771	6.771
Voksen/Social, Udenf. Serviceram.	-6.078	-6.665	-6.619	541	-46
I alt, Netto	355.371	352.971	340.999	14.373	11.973

*) + = mindreforbrug og - = merforbrug

30. Generelt

På Socialudvalget har der været et mindreforbrug på i alt 12 mio. kr. i forhold til det korrigerede budget. I forhold til det oprindelige budget udviser regnskabet et mindreforbrug på 14,4 mio. kr.

Der har i regnskabsåret været negative til lægsbevillinger på netto 2,4 mio.kr.

Resultatet er sammensat af mindreforbrug på 5,3 mio. kr. indenfor servicerammen, merforbrug på 0,1 mio. kr. udenfor servicerammen og mindreforbrug på 6,8 mio. kr. vedr. overførselsområdet.

31. Voksen/Social

Resultatet på området er et mindreforbrug på netto 5,3 mio. kr., der kan opdeles i følgende hovedposter (beløb i 1.000 kr.):

Køb af foranstaltninger	-473
Foranstaltninger, Unge i uddannelse	-162
Salg af foranstaltninger	265
Kontraktområder	5.502
Øvrige områder	140
I alt	5.272

I 2017 er 2 sager afgjort i Den sociale Ankestyrelse til Tønder kommunes fordel. De to sager og en sag, hvor regionen har accepteret at betale 80 % af udgiften har i 2017 samlet set påvirket regnskabet med samlede mindredgifter på i alt 5.4 mio.kr. Heraf vedrører ca. 1,1 mio. kr. tilbagebetaling for 2016.

Foranstaltningsområdet har i øvrigt været presset af tilgang af unge, der bliver 18 år og derfor overgår til voksenområdet, samt en mindre tilgang på misbrugsdemensområdet.

Masterplanen på handicapområdet indeholder en forudsætning om at afgang og tilgang til området er i balance, således at eventuel afgang fra området skulle skabe budgetforudsætninger for etablering af nye foranstaltninger. Regnskabsresultatet viser at forudsætningen om balance mellem tilgang og afgang ikke holder.

På området "Salg af foranstaltninger" er der merindtægt på 0,3 mio.kr.

Kontraktområderne har samlet set et mindreforbrug på 5,5 mio. kr. Af dette beløb er 0,8 mio. kr. bundne overførsler, der vedrører tre

eksternt finansierede projekter og 0,1 vedrørende interne projekter.

Handicap Løgumgård

Der er et mindreforbrug på 1,3 mio. kr. Mindreforbruget er hovedsageligt på beskæftigelsesområdet, dette skyldes at området har gennemført en omorganisering, således at antallet af indmødesteder er ændret fra 3 til 2. Ligeledes har det udmeldte ansættelses-, uddannelses- og indkøbsstop været medvirkende til mindreforbruget.

Handicap Tønder

Der er et mindreforbrug på 0,9 mio. kr. Mindreforbruget er hovedsageligt på § 85 området dette skyldes, at området har været i gang med en omorganisering.

På takstberegningssområdet, dvs. bo- og beskæftigelsestilbud er der i 2017 et merforbrug på 0,3 mio. kr. som skyldes lukning af Unge-tilbuddet medio 2017.

Klosterparken

Der er et mindreforbrug på 0,3 mio. kr. Der er et mindreforbrug i § 85 Hjemmestøtte på 0,7 mio. kr. og et merforbrug i Klosterparkens bodel på 0,3 mio. kr.

Der har i 2017 været nye ledelsesmæssige prioriteringer på § 85 Hjemmestøtte. Klosterparkens bodel har i 2017 fået underskud fra 2016 på 0,4 mio. kr. overført.

Solgården

Der er et mindreforbrug på 1,6 mio. kr. Området har i 2017 fået ekstraordinært 0,4 mio. kr. tilbage fra Boligkontoret Danmark i den endelige afregning fra 2016. Det udmeldte indkøbsstop har været medvirkende til et mindreforbrug på 0,2 mio. kr.

I 2017 er der overført et mindreforbrug på 0,5 mio. kr. fra regnskabsåret 2016. Beløbet er delvis anvendt til ansættelse af en aktivitetsmedarbejder pr. 1. juli 2017 således at der pt. er 2 ansatte.

RC - Rådgivningscentret

Der er et mindreforbrug på 1,7 mio. kr. Heraf udgør 0,8 mio. kr. bundne midler fra eksternt finansieret projekter.

33. Førtidspensioner m.v., overførselsudgifter

Førtidspensionsområdet består af førtidspension samt enkelt- og merudgifter efter serviceloven.

Der er samlet set et mindreforbrug på 6,8 mio. kr. Ved halvårsregnskabet for 2017 er budgettet herudover reduceret med 4 mio. kr.

Der er i 2017 tilkendt 80 nye førtidspensioner. Hovedparten af de nye førtidspensioner er tilkendt sent i året og har derfor ikke stor forbrugsmæssig betydning i 2017. I budgetforudsætningerne var der forudsat 65 nye.

Samtidig er der stor dødelighed og en stor afgang af førtidspensionister til almindelig folkepension.

Der er derfor en vedvarende svag nedgang i antallet af førtidspensioner.

Alle nye førtidspensioner er omfattet af den almindelige refusionstrappe for indkomstoverførsler. Dette betyder at kommunen medfinansierer lige knap 80% af udgiften.

36. Voksen/Social, udenfor servicerammen.

Resultatet på politikområdet er en mindre indtægt på 0,1 mio. kr. vedrørende statsrefusioner særligt dyre enkeltsager.

Den centrale refusionsordning til særligt dyre enkeltsager indebærer, at der gives henholdsvis 25 og 50 % i statsrefusion, for beløb der overstiger henholdsvis 1.030.000 kr. og 1.930.000 kr. pr. borger/år. Der er tale om udgifter indenfor stort set hele servicelovsområdet, som bliver summeret før beregning af statsrefusion.

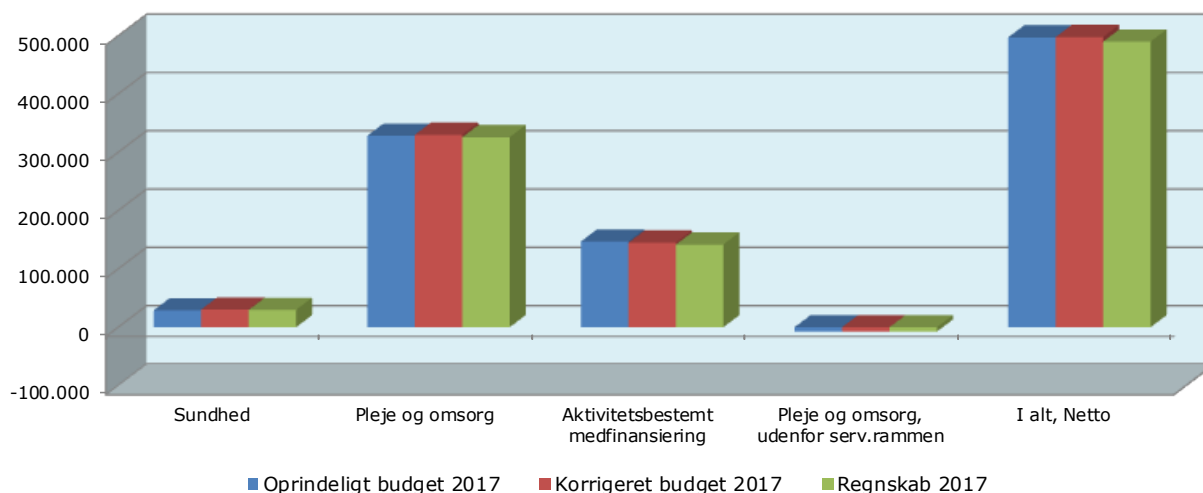
Årsagen til de manglende indtægter er, at det især er de dyre sager, der er indgået i den omfattende revisitering og hjemtagning af borgere til billigere foranstaltninger i eget regi. Samtidig er takstniveauet på det specialiserede socialområde reduceret med tidligere års besparelser.

Note 5

Sundhedsudvalget

Drift i 1.000 kr.	Oprindeligt budget 2017	Korrigeret budget 2017	Regnskab 2017	Afvigelse til oprindeligt budget *)	Afvigelse til korr. Budget *)
Sundhed	28.916	30.348	29.664	-747	684
Pleje og omsorg	328.395	329.907	325.819	2.576	4.087
Aktivitetsbestemt medfinansiering	146.900	144.921	141.686	5.214	3.235
Pleje og omsorg, udenfor serv.rammen	-7.245	-7.597	-7.437	193	-160
I alt, Netto	496.967	497.579	489.732	7.235	7.847

*) + = mindreforbrug og - = merforbrug

40. Generelt

Sundhedsudvalgets politikområder resulterer i et regnskab, der er 7,9 mio. kr. lavere end det korrigerede budget for 2017. I forhold til det oprindelige budget er der tale om et mindreforbrug på 7,2 mio. kr.

I forhold til korrigeret budget er der på politikområde Sundhed et mindreforbrug på 0,7 mio. kr. og et mindreforbrug for politikområde for Pleje og omsorg på 4,1 mio. kr.

For Aktivitetsbestemt medfinansiering er afregningen til regionerne 3,2 mio. kr. lavere end budgettet og indtægter udenfor servicrammen fra statsrefusion og boligregnskaber er 0,2 mio. kr. mindre end budgettet.

41. Sundhed

Sundhedsudgifterne viser et samlet mindreforbrug på 0,7 mio. kr. i forhold til det korrigerede budget.

I 2017 blev der på tværs af Sundhedsudvalget, Socialudvalget, Arbejdsmarkedsudvalget og Børn og Skoleudvalget besluttet en række sundhedsprioriteringer. Det resulterede i at budgetudvidelsen på 0,3 mio. kr. i 2017 blev

anvendt til etablering af en sundhedsklinik for børn med overvægt.

Tønder kommune finansierer udover den aktivitetsbestemte medfinansiering under politikområdet sundhed følgende områder:

Vederlagsfri fysioterapi, ambulans specialiseret genoptræning samt hospice og færdigbehandlede. Udgifterne til området har holdt sig i balance i forhold til det korrigerede budget. Der har dog været mindre forskydninger på områderne. Der har på hospice været et merforbrug på 0,1 mio. kr., hvilket svarer til 15% i forhold til budgettet. Ambulant specialiseret genoptræning har et mindreforbrug på 0,1 mio. kr. Dette er alle områder, hvor vi som kommune finansierer 100 %, men hvor vi ikke har ansvaret for visitationen.

Træningsafdelingen havde i 2017 et forbrug på 11,1 mio. kr., hvilket stemte overens med dets budget.

Velfærdsteknologi viser et mindreforbrug på 0,1 mio. kr.

Regnskabet for sundhedsfremme og forebyggelse viser et mindreforbrug på 0,6 mio. kr. En del af mindreforbruget skyldes 0,3 mio. kr. i lov og cirkulæremidler til kræftrehabilitering og rygestop, der kom i andet halvår 2017, men ikke kunne nå at udmøntes.

På området for generelle og forebyggende foranstaltninger efter servicelovens § 79 og herunder tilskud til aktivitetscentre, har der i 2017 været et mindreforbrug på 0,2 mio. kr., der relaterer sig til primært aktivitetscentre.

42. Pleje og omsorg

Resultatet på politikområdet er et mindreforbrug på 4,1 mio. kr.

Mindreforbruget skal ses i lyset af, at der er 0,1 mio. kr. i mindreforbrug på værdigheds-puljen, 0,4 mio. kr. på hjælpemidler og 0,9 mio. kr. fra puljen til klippekort, som skal overføres til planlagte indsatser i 2018.

På kontraktområderne er det samlede resultat et mindreforbrug på 2,5 mio. kr.

Indtægter fra statsrefusioner der ligger uden for servicerammen, er 0,2 mio. mindre end budgetteret.

Køb og salg

Netto er området i balance. Der er et merforbrug på 0,8 mio. kr. til køb af pladser og mindreforbrug på 0,8 mio. kr. til salg af pladser. Stigningen i 2017 på køb af pladser kan kobles til stigning i antal borgere, der ønsker en plejehjemplads udenfor kommunen.

SOSU-elever

Eftervirkninger af at uddannelserne er blevet omlagt er fortsat og det er stadig ikke muligt at opfylde dimensioneringen. Tendensen at stadig flere social- og sundhedsassistentelever og færre social- og sundhedshjælperelever bliver optaget er bibeholdt i 2017. Mindreforbruget beløber sig til 1,3 mio. kr.

Hjælpemidler

Hjælpemiddelområdet har de seneste år været under et stigende udgiftspres på især genbrugshjælpemidler, personlige hjælpemidler og kropsbårne hjælpemidler. I 2017 er der tilført 1,0 mio. kr. til området. Der er foretaget analyse af forbrugsmønstret på området og det har iværksat ledelsesmæssige tiltag.

Det har medført, at det samlede område kommer ud med et mindreforbrug på 0,5 mio. kr.

Hjemmehjælp

Budgettet til hjemmehjælpsdistrikterne ligger under bestillerbudgettet. Herfra sker månedlig afregning til distrikterne efter visiteret tid til borgerne. Samlet set kommer bestillerbudgettet ud med et mindreforbrug på 0,3 mio. kr.

Antal visiterede timer afregnes med den interne afregningspris, som afspejler frit valgs priserne, uden overhead. Den interne timepris er beregnet ud fra et gennemsnit af bl.a. lønomkostninger og brugertidsprocent (BTP). Lønomkostninger er vægtet med 30 % social og sundhedsassistent og 70 % social og sundhedshjælper ved beregning af gennemsnitsløn.

Området har i forbindelse med implementering af nyt omsorgssystem været udfordret i forhold til, at generere valide tal. Ligeledes har området i 2017 været udfordret af, at sundhedslovs ydelser udskilles og fremover visiteres særskilt. Udfordringerne har påvirket de månedlige afregninger, dog har det sidste kvartal i 2017 vist forbedret validitet af visiteret tid. Distrikterne er i 2017 blevet afregnet med en aconto betaling, hvor viden om antal timer fra tidligere er anvendt og løbende i året justeret og afregnet.

Det samlede resultat for de 5 hjemmeplejedistrikter er et merforbrug på 0,5 mio. kr.

Samlet resultat for de 5 hjemmehjælpsdistrikter inklusiv nat viser et merforbrug på 0,5 mio. kr. ud af et budget på 81,2 mio. kr.

Plejecentre

Det samlede resultat for plejecentrene viser et mindreforbrug netto på 2,5 mio. kr.

Området er styret af budgettodelingsmodellen til aktivitet på plejecentrene. En ny model er trådt i kraft pr. 1. juli 2017 og under implementering i forhold til at nå slutmålet.

Plejecentrene har herudover et kapacitetsbudget til de faste omkostninger, el, vand, varme, pedel og rengøring på servicearealer.

Leve-bo har sin egen budgettildeling, imens dagcenterpladser rammetildeles pr. plads og en fast budgetsum til aktiviteter.

Rosenvænget er lukket pr. 1. april 2017 og Plejecentret Møllevang er pr. 1. august 2017 overgået til friplejehjem.

Tønder Kommune har i løbet af 2017 overtaget servicearealerne på Mosbølparken og sagen er afsluttet ultimo 2017. Slutopgørelsen viser, at 0,7 mio. kr. primært vedr. henlæggelser til vedligeholdelse kan tilgå kassen i forbindelse med afslutning af regnskabet.

Fælleskøkkenet

Fælleskøkkenets regnskab viser et lille merforbrug på 0,04 mio. kr.

Tønder Fælleskøkken leverer mad til 6 plejecentre med modtagekøkkener til 220 borgere, samt til alle dagcenterbrugere, cafégæster m.v. Foruden dette leveres kølemad til ca. 196 hjemmeboende.

De 4 Leve-Bo miljøer producerer selv mad til 144 beboere.

Det Danske Madhus har i 2017 leveret mad til ca. 26 borgere om ugen.

Sygeplejen

Området omfatter Sygeplejen, Korttidscentre Nord & Syd og Hverdagsrehabilitering. Sygeplejen og Hverdagsrehabilitering arbejder ud fra en samlet budgetramme, imens Korttidscentre indgår i budgettildelingen for Plejecentrene (aktivitetsbudget).

Det samlede resultat for området viser et mindreforbrug på 0,1 mio. kr.

44. Aktivitetsbestemt medfinansiering

Uden for servicerammen er kommunens medfinansiering af regionernes sundhedsområde endt med en udgift på 141,7 mio. kr., hvilket er 3,2 mio. kr. under budgettet. Forbruget indeholder afregninger for december 2016 til november 2017.

Prognoserne på området har ved den seneste budgetopfølgning indikeret et mindreforbrug på 1,9 mio. kr. idet to prognosevarianter viste hhv. 0,2 og 3,6 mio. kr.

Region Syddanmark har ikke som forventet lukket patientskoler i 2017 og 0,6 mio. kr. afsat til dette formål er medvirkende til mindreforbruget.

Regionen har dog lukket patientskole vedr. KOL pr. 1. januar 2018 og aktiviteten skal herefter videreføres som kommunal aktivitet.

På grund af ændring af medfinansieringen fra 2017, hvor genoptræning under indlæggelse er udgået af den kommunale medfinansiering, skal ca. 2 mio. kr. af mindreforbruget anvendes til slutregulering for 2017. Slutreguleringen foretages i juni 2018.

Budgettet til aktivitetsbestemt medfinansiering er fastlagt efter KL's fremskrivning af aktiviteten i 2015 med priserne for 2017. Forbruget har de to seneste år ligget over dette niveau med henholdsvis 4,6 og 2,4 mio. kr. For 2017 er denne tendens ikke videreført.

Når dette års forbrug sammenlignes med sidste års forbrug, er der som forventet sket et fald i antal somatiske udskrivelser. Dette skyldes at der er sket en omlægning således at sygehusudskrivelser kun afregnes som regionsudskrivelser fra 2017.

Der er sket et mindre fald på psykiatriske udskrivelser, mens antal af ambulante besøg i psykiatrien er stigende. Gennemsnitstaksten for stationær psykiatri er steget.

Fra 2018 bliver medfinansieringsordningen yderligere ændret, så der sker en differentiering af taksterne i høj medfinansiering vedr. børn og ældre og lav medfinansiering for mellemgruppen

45. Pleje og omsorg, udenfor servicerammen

Området omfatter boligregnskaber for kommunale almene plejeboliger (primært huslejeindtægter) samt statsrefusion vedrørende særligt dyre enkeltsager.

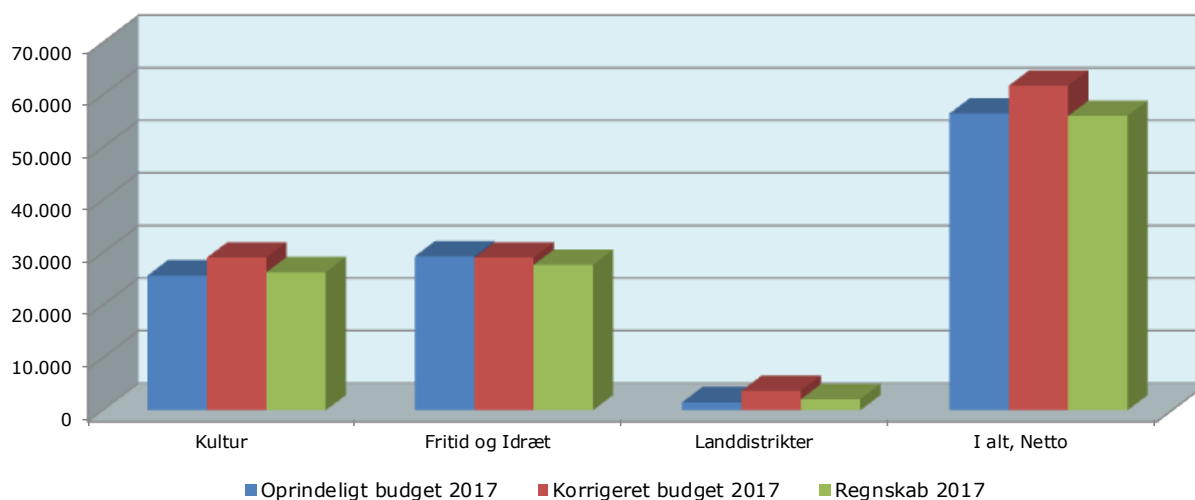
Boligregnskaberne for de kommunale plejeboliger viser balance og statsrefusion vedr. særligt dyre enkeltsager giver 0,2 mio. kr. mindre end det budgetterede beløb.

Note 6

Kultur- og Fritidsudvalget

Drift i 1.000 kr.	Oprindeligt budget 2017	Korrigeret budget 2017	Regnskab 2017	Afvigelse til oprindeligt budget *)	Afvigelse til korr. Budget *)
Kultur	25.625	29.013	26.230	-604	2.783
Fritid og Idræt	29.272	28.995	27.642	1.630	1.353
Landdistrikter	1.510	3.690	2.086	-576	1.604
I alt, Netto	56.407	61.698	55.957	450	5.740

*) + = mindreforbrug og - = merforbrug

50. Generelt

Kultur og Fritidsudvalget har budgetansvaret for ovennævnte politikområder med et samlet nettobudget på 61,7 mio. kr. ekskl. anlæg. Det samlede regnskabsresultat viser et mindre forbrug på i alt 5,7 mio. kr. i forhold til det korrigerede budget, svarende til en forbrugsprocent på 90,7 %.

Der er overført 5,0 mio. kr. fra 2016. Endvidere er der i årets løb flyttet 1,0 mio. kr. vedr. omklædningsfaciliteter til skoleområdet.

Der overføres i alt 5,3 mio. kr. til 2018. Heraf vedrører 2,6 mio. kr. kontraktområder og 2,7 mio. kr. fællesområdet.

51. Kultur

Politikområdet omfatter følgende:

- * Kulturinstitutioner
- * Kulturel virksomhed

Regnskabsresultatet

Området for kultur viser et samlet forbrug på 26,2 mio. kr. Det korrigerede budget i 2017 udgør 29,0 mio. kr., dvs. et samlet

mindre forbrug på 2,8 mio. kr. Der overføres 2,7 mio. kr. til 2018.

Kulturinstitutioner

Her er de kulturelle institutioner i Tønder Kommune samlet. Området indeholder Lokalhistorisk Arkiver, Medborgerhuset, Kiers Gaard Højer, Guldhorn- og Kulturcenter Slotfelt, Schweizerhalle-Tønder Kulturhus og Folkebibliotekerne.

Schweizerhalle-Tønder Kulturhus

Regnskabsresultatet for Schweizerhalle-Tønder Kulturhus viser et forbrug på 0,5 mio. kr. Det korrigerede budget i 2017 udgør 0,9 mio. kr., dvs. et mindre forbrug på 0,4 mio. kr., som overføres til 2018. Antallet af forestillinger er mere end fordoblet siden 2015.

Renovering af Kiers Gaard

Kiers Gaard har fået nyt gasfyr anlæg og nyt stråtag på den inderste del af gården. Kiers Gaard er en fredet firelænget marskgård i Højer. Gården ejes af kommunen, men drives som et kulturcenter af en fond, hvor vi fungerer som sekretær.

Folkebiblioteker

Regnskabsresultatet for folkebibliotekerne viser et forbrug på 13,8 mio. kr. Det korrigerede budget i 2017 udgør 15,4 mio. kr., dvs. et mindre forbrug på 1,6 mio. kr., som overføres til 2018.

I april 2017 fik bibliotekerne, sammen med skolerne, implementeret nyt fælles bibliotekssystem CICERO. Samarbejdet med PLC/folkeskolerne og ungdomsuddannelserne er i positiv udvikling.

Der er sat gang i en indvendig renovering af bibliotekerne, der skaber rum og miljø til at slå sig ned og fordybe sig, læse, lære, studere, mødes med andre, bruge it eller bare være her. Indretningen har fokus på synlighed og tilgængelighed af digitale tilbud.

Kulturel virksomhed

Området omfatter tilskud til museer, biografteatre, musikarrangementer, Tønder Kulturskole og andre kulturelle opgaver.

Samlet set er der et mindre forbrug på området på 0,7 mio. kr., som overføres til 2018.

Tønder Kulturskole

Kulturskolen har i 2017 udbudt en bred vifte af kulturtilbud. Linjer indenfor musik, musikproducer, billedkunst, design, drama, ballet, forfatter og film. Der er et mindre forbrug på 0,3 mio. kr. som overføres til 2018.

Kulturskolen har realiseret følgende indsatsområder i 2017:

- * Fortsat udvikling af bygningen Østergade 63, som rammen for børn og unge kultur – med grænseoverskridende projektsamarbejder, undervisning og innovation.
- * I 2017 var Tønder Kulturskole arrangør af den fælles dansk-tyske musikskoledag, hvor der deltog over 1.000 musikskolebørn fra hele grænseregionen.

- * Styrket samarbejdet og relationer med skoler og daginstitutioner i hele kommunen.
- * Udviklet nyt samarbejde med Tønder Museum som blev udgivet som katalog til skolerne.

Andre kulturelle opgaver

Området indeholder driftstilskud til forskellige kulturelle formål, Kulturelt Forum og kulturaftaler.

Samlet set er der på området et mindre forbrug på 0,3 mio. kr., som overføres til 2018.

Kultur- og Fritidsudvalgets samarbejdsaftale med Kultur- og uddannelsesudvalget i Nordfriesland, resulterede i 2017 i et fælles projekt "Havfald". Projektet opnåede støtte fra kulturaftalen Sønderjylland- Schleswig. Projektet gennemføres i 2018.

52. Fritid og idræt

Politikområdet omfatter følgende:

- * Fritid og idræt
- * Folkeoplysning og fritidsaktiviteter

Regnskabsresultatet

Området for fritid og idræt viser et samlet forbrug på 27,6 mio. kr. Det korrigerede budget i 2017 udgør 29,0 mio. kr., dvs. et samlet mindre forbrug på 1,4 mio. kr. Der overføres 1,0 mio. kr. til 2018.

Fritid og idræt

Området omfatter driftstilskud til friluftsbade, vedligeholdelse af stadion og idrætsanlæg, og tilskud til idrætshaller.

Regnskab 2017 viser et samlet forbrug på 16,2 mio. kr. Det korrigerede budget udgør 16,4 mio. kr.

Samlet set er der på området et mindre forbrug på 0,2 mio. kr. Der overføres 0,4 mio. kr. til 2018.

Planlagt renovering i 2017 af vandbehandlingsanlæg i Skærbæk svømmehal, er blevet udskudt til 2018.

Udenomsarealer

Udenomsarealer har i 2017 et merforbrug på 0,2 mio. kr., som er finansieret inden for udvalgets område.

Arrild Svømmehal

Regnskabsresultatet for Arrild Svømmehal viser et forbrug på 2,2 mio. kr. Det korrigerede budget i 2017 udgør 2,5 mio. kr., dvs. et mindre forbrug på 0,3 mio. kr., som overføres til 2018.

Halrenoveringspuljen på anlæg har i 2017 støttet flere større renoveringsprojekter. Blandt andet slibning og lakering af flere gulve, ny belysning og udskiftning af udvendig beklædning. Desuden blev 1 mio. reserveret til renoveringsplan 2018 – 2021 for de tre svømmehaller.

Folkeoplysning og fritidsaktiviteter

Området omfatter folkeoplysning voksenundervisning, folkeoplysning lokaletilskud, samt en række andre mindre områder vedrørende folkeoplysning.

Regnskab 2017 for folkeoplysning viser et samlet forbrug på 11,5 mio. kr. Det korrigerede budget udgør 12,6 mio. kr. Samlet set er der på området et mindre forbrug på 1,1 mio. kr., hvoraf 0,6 mio. kr. overføres til 2018.

I 2017 var der forventning om underskud på budgettet til køb af haltimer. Ved årets udgang viste budgetområdet imidlertid et overskud på 0,2 mio. kr..

Folkeoplysningsudvalget har i 2017 blandt andet givet økonomisk støtte til en MTB teknikbane, som kan bruges af alle. Udvalget har også givet støtte til Coding Pirates – en nystartet forening - til køb af robotter som medlemmerne kan arbejde med kodning af. De har også støttet køb af traktor i Tønder Rideklub, for at hjælpe foreningen i dens daglige arbejde. Desuden har de støttet etablering af multibaner i Arrild og Højer.

Arbejdsgruppen der skal se på muligheden for at ændre udvalgets retningslinjer for tilskud, fortsatte arbejdet gennem 2017. Der kan være økonomiske konsekvenser forbundet med ændringerne, og Folkeoplysningsudvalget besluttede at lade et nyt udvalg træffe beslutning om eventuelle ændringer i 2018.

53. Landdistrikter

Regnskabsresultatet

Området for landdistrikter viser et samlet forbrug på 2,1 mio. kr. Det korrigerede budget i 2017 udgør 3,7 mio. kr., dvs. et samlet mindre forbrug på 1,6 mio. kr.

Der overføres 1,6 mio. kr. til 2018. Heraf er 1,0 mio. kr. midler, der er bevilliget, men endnu ikke afregnet.

Projekt Foreningsudvikling er fortsat med fase 3 i 2017 i samarbejde med Folkeoplysningsudvalget.

Desuden har Landdistriktsudvalget i 2017 givet økonomisk støtte til bl.a.:

- Emanuel i Skærbæk, istandsættelse af konfirmandstuen
- Barrax Tønder, en skatepark
- Ballum Enges Forskønnelsesforening - Formidlingsmateriale på Møllekilen
- Branderup Lokalråd - delelementer i aktivitetspark
- Bredebro Lokalråd - Goal Box
- Tønder Rideklub - Fyld til ridebane
- Multibaner i Højer og Arrild

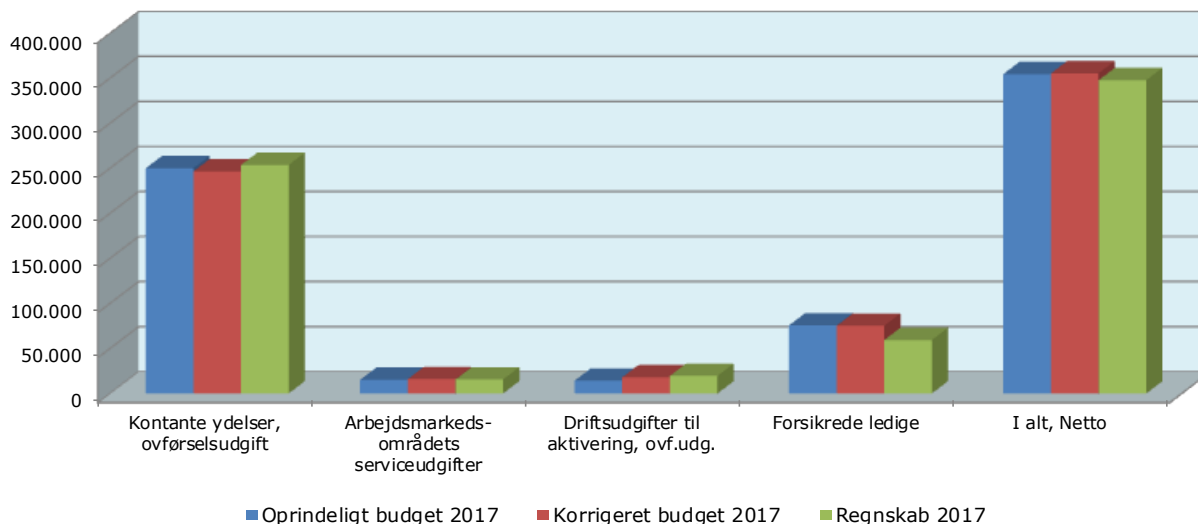
Endvidere er der blevet gennemført en bus-tur, hvor borgere kunne være turist i egen kommune. Der var seks busser afsted på dagstur.

Note 7

Arbejdsmarkedsudvalget

Drift i 1.000 kr.	Oprindeligt budget 2017	Korrigeret budget 2017	Regnskab 2017	Afvigelse til oprindeligt budget *)	Afvigelse til korr. Budget *)
Kontante ydelser, ovførselsudgift	249.904	246.379	253.498	-3.594	-7.119
Arbejdsmarkedsområdets serviceudgifter	15.050	15.858	15.398	-347	460
Driftsudgifter til aktivering, ovf.udg.	14.037	17.929	19.462	-5.425	-1.533
Forsikrede ledige	75.432	74.976	59.192	16.240	15.784
I alt, Netto	354.423	355.141	347.549	6.874	7.592

*) + = mindreforbrug og - = merforbrug

60. Generelt

Arbejdsmarkedsområdet er fra 1. august 2017 opdelt i 2 fagchefområder. "Unge i Uddannelse" varetager indsatsen for unge under 30 år. Fagchefområdet Sundhed og Arbejdsmarked varetager den øvrige indsats på arbejdsmarkedsområdet, som er forankret under Jobcenteret.

Arbejdsmarkedsudvalgets regnskab for 2017 viser et mindreforbrug på ca. 7,6 mio. kr. i forhold til korrigeret budget.

Mindreforbruget er primært sammensat af store mindreudgifter til de forsikrede ledige på ca. 15,8 mio. kr. og merudgifter til kontante ydelser på 7,1 mio. kr.

Arbejdsmarkedsområdet har i gennem de senere år været omfattet af flere store reformer.

Kontanthjælpsloftet blev indført 1. oktober 2016, hvilket medførte at der er en grænse for, hvor meget borgere samlet set kan få i særlig støtte eller boligstøtte, når de modtager kontanthjælp, uddannelseshjælp eller integrationsydelse. Ved at arbejde og der-

med reducere sin kontanthjælp, kan borgeren få udbetalt mere i boligstøtte eller særlig støtte. Målet med kontanthjælpsloftet er at give borgere der er på kontanthjælp, uddannelseshjælp eller integrationsydelse et større incitament til at blive selvforsørgende.

I 2017 har der ud over kontanthjælpsloftet været et særligt fokus på implementering af 225-timersreglen i forbindelse med jobberformen. Borgere der har modtaget kontanthjælp, uddannelseshjælp eller integrationsydelse i sammenlagt 1 år i løbet af de sidste 3 år, skal arbejde mindst 225 timer om året for ikke at risikere at deres ydelse bliver reduceret. Hvis borgeren er gift kan ydelsen helt bortfalde.

I Tønder Kommune vurderes det, at ca. halvdelen af samtlige kontanthjælpsmodtagere, uddannelseshjælpsmodtagere og integrationsydelsesmodtagere er omfattet af reglen.

Blandt de initiativer der har været prioriteret i 2017 i forhold til den virksomhedsrettede indsats kan nævnes:

Virksomhedsstrategien, der med en organisatorisk samlet enhed, betyder ensartethed i faglighed og service over for virksomhederne. Resultatet af virksomhedsstrategien viser sig i en høj tilfredshed med Jobcenterets service over for virksomhederne. I tilfredshedsundersøgelsen for 2017 ses at 33 % af de adspurgte virksomheder er meget tilfreds med samarbejdet med Jobcenteret og 64 % svarer under kategorien tilfreds. Tilsvarende højt tilfredshedsniveau ses i undersøgelsen for 2015 og 2016.

Investeringer i den virksomhedsrettede indsats, og resultatet heraf, kan ses på jobformidlingen, hvor der i 2017 har været 364 jobformidlinger og 222 af disse formidlinger blev til ordinære jobs til ledige. Målet for 2017 var 300 jobformidlinger og 150 konkrete ansættelser.

Som et led i virksomhedsstrategien, afholdes der 4 gange om året sparringsmøder med Jobcenterets virksomhedspanel. Møderne afholdes rundt i de deltagende virksomheder. Gennem virksomhedspanelet udvikles det daglige samarbejde omkring virksomhedsrettede borgerforløb. Der udveksles ideer på tværs af virksomheder, ift. den bedste hjælp til borgere på kanten af arbejdsmarkedet. Ved møderne er der desuden dialog om virksomhedernes behov for rekruttering af arbejdskraft.

På integrationsområdet faldt antallet af nye flygtninge betydeligt i 2017. I Tønder Kommune modtog vi 29 voksne flygtninge og familiesammenførte til flygtninge. Ved udgangen af 2016 havde Tønder Kommune 152 voksne flygtninge og familiesammenførte under integrationsprogrammet, som modtog kontanthjælp/integrationsydelse. En ny national undersøgelse, der blev foretaget ved udgangen af 2017 viste, at det er lykket at hjælpe 43 % af 21-64 årige flygtninge i beskæftigelse efter de første tre år af integrationsforløbet. Til sammenligning ligger tallet på 36 % for hele landet.

Arbejdsmarkedsområdet modtager pr voksen flygtning et grundtilskud på 2.693 kr. pr måned, som hjælpefinansiering til de udgifter vi har til den voksne flygtningens integrationsprogram mv. I 2017 og 2018 kan der desuden hjemtages et ekstra grundtilskud til flygtninge og familiesammenførte til flygtninge på 1.347 kr. Grundtilskuddet for udlændinge omfattet af

introduktionsprogrammet skal primært dække danskundervisning, tolkning, midlertidig indkvartering og boligplacering m.m.

I 2017 har Tønder Kommune desuden modtaget en beskæftigelsesbonus på ca. 0,5 mio. kr. Bonusen er beregnet ud fra hvor mange ekstra flygtninge/familiesammenførte der er kommet i understøttet beskæftigelse sammenlignet med året før.

61. Kontante ydelser

Overførselsudgifterne på de kontante ydelser viser et samlet merforbrug på 7,1 mio. kr. Merudgiften er sammensat af store merudgifter til sygedagpenge, ressourceforløb og jobafklaring og store mindreudgifter til kontanthjælp og integrationsydelse. På førtidspensionsområdet har afgang været højere end forventet, hvilket har resulteret i et mindreforbrug på 6,8 mio. kr. Førtidspensionsområdet ligger under Socialudvalget, men skal ses i sammenhæng med overførselsudgifterne under Arbejdsmarkedsudvalget.

For målgruppen på kontanthjælp på 30 år eller derover, har der været et fald henover 2016 og igen i 2017. Udviklingen viser et fald fra 608 borgere ved udgangen af 2015 til 547 ved udgangen af 2016, hvilket var et fald på 10 %. Den positive udvikling fortsætter i 2017 med et fald fra 547 borgere til 455 borgere på kontanthjælp, hvilket svarer til et fald på 16,8 %.

Investeringerne på kontanthjælpsområdet har vist effekt i 2017 og den har især været målrettet jobparate kontanthjælpsmodtagere. Indsatsen indeholder en massiv indsats i sagsbehandlingen for at sikre, at målgruppen udvikler deres kompetencer og er aktiveret på det ordinære arbejdsmarked i eksempelvis nyttejobs. Antallet af pladser i nyttejobs blev i 2017 udvidet fra 20-50 pladser efter godkendelse fra de faglige organisationer.

Der blev i investeringsstrategien for 2017 afsat ekstra midler til en styrket indsats på sygedagpengeområdet. Tiltag har været rettet mod en tidlig tværgående indsats, herunder fokus på især fremrykning af raskmeldinger. Tønder Kommunes sygedagpengeteam løser en stor opgave, men udfordringerne er store ift. tilgang og varighed på sygedagpenge.

Investeringerne fortsætter i 2018.

62. Arbejdsmarkedsområdets serviceudgifter.

Formålet med beskæftigelsesindsatsen er, at støtte kommunens borgere i at få eller bevare fodfæste på arbejdsmarkedet, samt at sikre, at virksomhederne kan få den ønskede arbejdskraft.

Den formelle overvågning af arbejdsmarkedet foretages af De Regionale Beskæftigelsesråd.

På lokalt plan er der etableret et Dialogforum med deltagelse af arbejdsmarkedets parter, uddannelsesinstitutioner og Dansk Handicap organisation. Dialogforum bidrager til beskæftigelsesindsatsen via gensidig sparring og idéudvikling.

En særlig arbejdsmarkedsforanstaltning er etablering af offentligt løntilskud i den kommunale organisation, som finansieres under Arbejdsmarkedsudvalget.

Der har i 2017 været et mindreforbrug på arbejdsmarkedsområdets serviceudgifter på ca. 0,5 mio. kr.

63. Driftsudgifter til aktivering

Jobcenteret har i 2017 blandt andet arbejdet på, at videreudvikle indsatsen på aktiveringsområdet og i samarbejde med Sundhedsafdelingen er der iværksat en række nye tiltag som fx systematiske sundhedsamtaler til borgere med en kronisk sygdom, tilbud om mindfulness, smertehåndtering og afspænding. Alle sundhedstilbud kører parallelt med den virksomhedsrettede indsats.

I stil med tidligere år har Jobcentret i 2017 haft et tæt samarbejde med den socioøkonomiske virksomhed, Ramsdal VirksomhedsPorten. 25 borgere med udfordringer ud over ledighed er løbende visiteret til 13 ugers udviklingsforløb. Resultaterne for 2017 viser, at ca. 19 % af de afsluttede borgere overgår til ordinære timer på arbejdsmarkedet i forlængelse af forløb i VirksomhedsPorten. Resultatet er bedre end forventet, da målet for 2017 var på 10 % til ordinær beskæftigelse.

Kompetencecentrets tilbageværende værkstedstilbud er blevet videreudviklet i 2017,

med brancherettede afklarings- og udviklingsforløb, og en tættere kobling til lokalpsykiatrien, socialpsykiatrien og mentorindsatsen. Denne udvikling intensiveres i 2018.

Der har i 2017 også været samarbejdet med flere andre aktører om forskellige målrettede indsætter, samt med en række virksomheder om virksomhedspraktikpladser, fleksjob mv.

På sygedagpengeområdet har der været fokus på delvise raskmeldinger, og der er herudover blevet igangsat flere tilbud, der skal være med til at hjælpe sygedagpenge-modtagere til en hurtigere tilbagevenden til arbejdsmarkedet. På Tønder Kommunes egne arbejdspladser har der i 2017 været arbejdet med tværgående og tidlige fastholdelsesindsætter i samarbejde mellem medarbejder, arbejdsgiver, HR-afdelingen, Sundhedsafdelingen og Jobcentret.

65. Forsikrede ledige

Ved afslutningen af regnskab 2017 var der et mindreforbrug på området på 15,8 mio. kr. Der foretages en endelig regulering på det forsikrede område medio 2018, og de foreløbige udmeldinger fra KL viser, at der skal tilbagebetales ca. 1,9 mio. kr. på området. Erfaringer viser dog, at den foreløbige udmelding er behæftet med en del usikkerhed og at det endelige beløb derfor kan afvige en del fra det udmeldte beløb, der er derfor afsat ca. 7,9 mio. kr. til bl.a. efterregulering af beskæftigelsestilskuddet for 2017.

Med Beskæftigelsesreformen som trådte i kraft i 2015/2016 er der opbygget et langt tættere samarbejde med A-kasserne. I stil med tidligere år, er der i 2017 afholdt mange fællessamtaler med A-kasserne flere gange i løbet af borgerens ledighedsforløb.

For at blive fælles fagligt klædt på til denne opgave, har medarbejdere fra henholdsvis Jobcenter og A-kasser gennemgået et fælles kompetenceudviklingsforløb.

Ultimo 2017 var 15,8 % af de forsikrede ledige langtidsledige, hvilket er en stigning fra 10,8 % ultimo 2016. Jobcentret har arbejdet med en forebyggende og tidlig indsats, herunder fælles samtaleforløb med samtlige A-kasser. Der har været fokus på både en virksomhedsvendt indsats samt

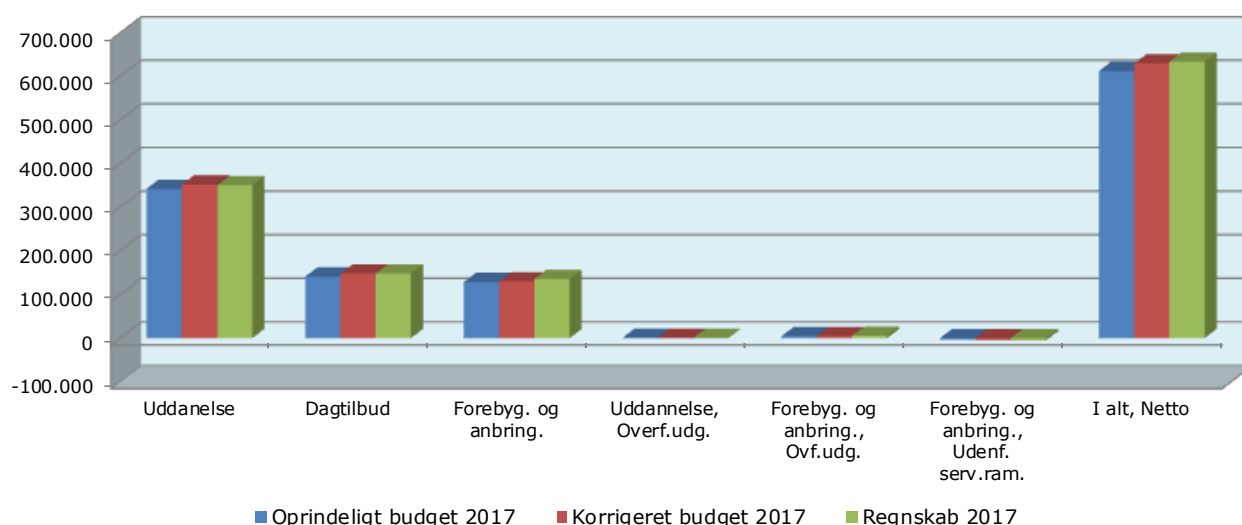
uddannelses- og opkvalificeringsforløb målrettet bestemte brancher.

Note 8

Børn- og Skoleudvalget

Drift i 1.000 kr.	Oprindeligt budget 2017	Korrigeret budget 2017	Regnskab 2017	Afvigelse til oprindeligt budget *)	Afvigelse til korr. Budget *)
Uddannelse	341.942	351.665	350.320	-8.378	1.345
Dagtilbud	140.789	147.667	148.017	-7.228	-349
Forebyg. og anbring.	128.506	129.652	135.368	-6.862	-5.716
Uddannelse, Overf.udg.	941	641	267	674	374
Forebyg. og anbring., Ovf.udg.	4.144	4.144	5.106	-962	-962
Forebyg. og anbring., Udenf. serv.ram.	-4.228	-4.496	-5.434	1.206	938
I alt, Netto	612.095	629.274	633.645	-21.550	-4.371

*) + = mindreforbrug og - = merforbrug

70. Generelt

Børn og Skoleudvalget har budgetansvaret for ovennævnte politikområder med et samlet nettobudget på 629,3 mio. kr. ekskl. anlæg.

Det samlede regnskabsresultat viser et merforbrug på i alt 4,4 mio. kr., som fordeles sig med et mindre forbrug på 7,0 mio. kr. til de kontraktstyrede områder, merforbrug på 10,8 mio. kr. til fællesområder og merforbrug på 0,6 mio. kr. vedr. overførselsudgifter, som flyttes til en central pulje under økonomiudvalget.

Der er i årets løb givet tillægsbevillinger på 17,2 mio. kr. som dels består af:

- * Overførsel af mindre forbrug fra 2016 på 11,3 mio. kr.
- * Refusion fra barselsudligningspuljen på 2,4 mio. kr.
- * Demografiregulering på 1,4 mio. kr.
- * Flytning af budget til omklædningsfaciliteter fra Kultur og Fritidsudvalget på 1,1

mio. kr.

- * Øvrige korrektioner på 1,0 mio. kr.

71. Uddannelse og 74. Uddannelse, Overførselsudgift

Området omfatter:

- * 4 distriktsskoler med 6 tilhørende filialer
- * 4 distrikts-SFO'er med 5 tilhørende filialer
- * Tønder Ungdomsskole inkl. 10. klasse tilbuddet Tønder10
- * Specialklasseforanstaltninger i hvert distrikt
- * Ungdommens Uddannelsesvejledning
- * Bidrag til frie grundskoler, efterskoler og produktionsskoler
- * Erhvervsgrunduddannelser, særligt tilrettelagt ungdomsuddannelser (STU) og voksen special undervisning (VSU)

Indmeldte elever/børn 2017:

Folkeskoler mv.:

- * 3.148 elever kommunens folkeskoler
- * 1.154 elever frie grundskoler
- * 309 elever efterskoler, husholdnings- og

håndsarbejdskoler samt ungdomshøjskoler

SFO:

- * 454 børn med heltidsplads
- * 369 børn med deltidsplads
- * 31 børn med morgenplads
- * 251 børn i frie grundskoler

ØVRIGE:

- * Ca. 35 elever produktionsskoler
- * Ca. 60 elever særligt tilrettelagt ungdomsuddannelse og erhvervsgrunduddannelse
- * Ca. 30 elever voksen specialundervisning

Regnskabsresultatet

Samlet for områderne uddannelse og uddannelse overførselsudgifter udgør forbrug på 350,6 mio. kr. ud af et korrigeret budget på 352,3 mio. kr., svarende til en forbrugsprocent på 99,5 %.

Regnskabsresultatet viser et samlet mindre forbrug på i alt 1,7 mio. kr., som fordeler sig med et merforbrug på 3,3 mio. kr. til fællesområdet, mindre forbrug på 4,6 mio. kr. til de kontraktstyrede institutionsområder og et mindre forbrug på 0,4 mio. kr. vedr. uddannelse overførselsudgifter.

Underskuddet under fællesområdet forklares hovedsagelig med tidsforskydninger vedrørende tildelingen til modtageundervisning og flere udgifter til særligt tilrettelagt ungdomsuddannelser (STU)

Opgaver og status i 2017

På uddannelsesområdet har der i 2017 været fokus på både nationale og lokale tiltag.

- * *Kompetenceløft*
Der er i 2017 arbejdet med kompetenceløft hos underviserne i folkeskolen. Status er p.t. 80,7 % - Målet er, at 95,0 % af eleverne i folkeskolen i 2020 undervises af lærere, som enten har undervisningskompetence eller har opnået tilsvarende faglig kompetence via deres efteruddannelse mv.
- * *Den digitale folkeskole*
I 2017 har der været fortsat fokus på KL-aftalen omkring BrugerPortalsInitiativet, herunder bl.a. anskaffelse og brug af Læringsplatform, digitale læremidler, kollaborative værktøjer og den kommende implementering omkring AULA, den nye platform for hele skole- og dag-

tilbudsområdet. AULA tages i brug medio 2019 – implementerings- og forberedelsesfasen løber fra 2017.

Endvidere har der været fokus på skolerens digitale infrastruktur, herunder hardware til elevbrug og digitale læremidler (tilskud fra ministeriet ophører med udgangen af 2017).

- * *Pulje til opgradering af distrikt og filialskoler*

Der er besluttet projekter omfattende tilbygninger, renoveringer og udeområder for 15,5 mio. kr. i januar måned og yderligere 14,0 mio. kr. i december måned. Projekterne gennemføres i perioden 2017-2019.

- * *Ny skole i Skærbæk*

Der er besluttet at etablere en ny skole i Skærbæk indenfor en anlægsramme på 90 mio. kr. Der er forberedt og gennemført arkitektkonkurrence med efterfølgende bedømmelse. Offentliggørelse af projektet forventes primo 2018 og skolen forventes opført i 2019/2020.

- * *Ny tandplejestruktur*

Med henblik på etablering af en central tandpleje klinik er ombygning af stationsvej 5, Bredebro igangsat. Den nye klinik tages i brug i august 2018.

72. Dagtilbud

Området omfatter:

- * 61 dagplejehjem
- * 4 kommunale områdeinstitutioner med i alt 20 filialinstitutioner
- * Et selvejende område, med i alt 5 filialinstitutioner, der har udvidet SFO-ordning samt fritidsklub
- * 5 selvejende daginstitutioner
- * Et særligt dagtilbud, jf. servicelovens § 32
- * 3 specialgrupper, der yder specialpædagogisk støtte efter dagtilbudsloven

Ud over de kommunale dagtilbud yder kommunen tilskud til:

- * 3 privatinstitutioner (§ 19, stk. 5)
- * 1 fritvalgsinstitution, med 28 børn (§ 80)
- * Tilskud til ca. 125 børn under fritvalgsordninger, hvor børnene passes af private børnepassere

Indmeldte børn 2017:

Småbørn:

- * 235 dagplejebørn
- * 136 børn i fritvalgsinstitution/private børnepassere
- * 31 børn i private institutioner

- * 216 børn i småbørnsgruppe i kommunale institutioner
- * 91 børn i småbørnsgruppe i selvejende institutioner

Børnehavebørn:

- * 64 børn i private institutioner
- * 17 børn i fritvalgsinstitution/private børnepassere
- * 810 børn i kommunale institutioner
- * 240 børn i selvejende institutioner

Regnskabsresultat

Samlet for området udgør forbruget 148,0 mio. kr. ud af et korrigeret budget på 147,7 mio. kr., svarende til en forbrugsprocent på 100,2 %.

Regnskabsresultat viser et samlet merforbrug på 0,3 mio. kr., som fordeler sig med et merforbrug på 2,7 mio. kr. til fællesområdet og et mindre forbrug på 2,4 mio. kr. til de kontraktstyrede institutionsområder.

Underskuddet på fællesområdet forklares hovedsagelig med tidsforskydninger i forhold til demografireguleringer.

Herudover er der i 2017 overført 0,8 mio. kr. fra fællesområdet til forebyggelse og anbringelser for at nedbringe underskuddet. Overførslen er gennemført ved at udskyde forventede disponeringer til 2018.

Opgaver og status 2017

Status på de udvalgte indsatsområder i budget 2017:

Pædagogisk ledelse

I samarbejde med UC-Syd er der gennemført et kompetenceudviklingsforløb på diplomniveau for alle ledere, mellemledere og konsulenter på dagtilbudsområdet.

Forskning viser, at god faglig ledelse og uddannet personale er to af kendetegnene for dagtilbud af høj kvalitet.

Forløbet følges i 2018-2020 op af et kompetenceudviklingsforløb for alle pædagoger i samarbejde med UC-Lillebælt.

Styrkede pædagogiske læreplaner

Lovforslaget om indførelse af den nye styrkede læreplan er forsinket, og implementeringen har derfor ikke kunnet iværksættes. Loven forventes nu at skulle træde i kraft 1. juli 2018.

Sprogindsatsen

De afsatte midler på fællesområdet til en øget sprogindsats er anvendt til dækning af merforbrug på andre forvaltningsområder. Der er derfor ikke iværksat særlige initiativer. Arbejdet forventes at kunne igangsættes i 2018.

IT i dagtilbud

Den afsatte pulje på 0,5 mio. kr. er anvendt til anskaffelse af tablets, bærbare computere, projektorer og andre digitale redskaber til institutionerne. I 2018 følges op med kurser i pædagogisk anvendelse af de digitale redskaber.

Dokumentation med Kompetencehjul

Kommunalbestyrelsen har fra 2018 afsat midler til anvendelse af Kompetencehjulet som obligatorisk redskab på hele dagtilbudsområdet. Kompetencehjulet er et redskab, der gør det muligt at følge det enkelte barn og grupper af børns udvikling på de områder, der arbejdes med i de pædagogiske læreplaner. Budgetåret 2017 er blevet anvendt til forberedelse af implementeringen. Der følges op på anvendelsen af Kompetencehjulet i udviklingsaftaler, tilsyn og evaluering af pædagogiske læreplaner.

Mit Vadehav

Arbejdet med Mit Vadehav indgår sammen med Grønt Flag som en del af læreplanstemaet Natur og Naturfænomener. Indsatsområdet er blevet en naturlig del af det daglige pædagogiske arbejde.

73., 75. og 77. Forebyggelse og anbringelse inkl. overførselsudgifter og refusion udenfor servicerrammen.

Samlet for områderne forebyggelse og anbringelse inkl. overførselsudgifter og refusion udenfor servicerrammen, udgør regnskabsresultatet et merforbrug på 5,7 mio. kr.

Underskuddet forventes at få afledte konsekvenser i 2018. Som et forsøg på at imødegå dette er der udarbejdet en genopretningsplan og en detaljeret tids- og handleplan med henblik på at nedbringe det forventede underskud.

Børn- og skoleudvalget orienteres løbende om status på genopretningsplanen.

73. Forebyggelse og anbringelse

Området kan opdeles i foranstaltninger og kontraktområder.

Foranstaltninger:

- * Plejefamilier
- * Opholdssteder
- * Døgninstitutioner
- * Sikrede døgninstitutioner
- * Forebyggende foranstaltninger
- * Ungeindsatsen
- * Anbringelsesteam
- * Familieteam

Kontraktområder:

- * Sundhedstjenesten
- * Pædagogisk Psykologisk Rådgivning

Regnskabsresultat

Regnskabsresultatet samlet for politikområdet forebyggelse og anbringelse viser et forbrug på 135,4 mio. kr. Det korrigerede budget for 2017 udgør i alt 129,7 mio. kr., dvs. at området udviser et merforbrug på 5,7 mio. kr.

Området foranstaltninger viser et samlet forbrug på 121,5 mio. kr. og det korrigerede budget udgør 115,9 mio. kr., dvs. et samlet merforbrug på 5,6 mio. kr.

Kontraktområdet Sundhedstjenesten viser et samlet forbrug på 5,4 mio. kr. og det korrigerede budget udgør 5,3 mio. kr., dvs. et samlet merforbrug på 0,1 mio. kr. Heraf udgør Overvægtsklinikken et mindre forbrug på 0,1 mio. kr., dvs. at Sundhedstjenestens ordinære drift har et merforbrug på 0,2 mio. kr.

Kontraktområdet Pædagogisk Psykologisk Rådgivning (PPR) viser et samlet forbrug på 8,5 mio. kr. og det korrigerede budget udgør 8,5 mio. kr., dvs. at området er i balance for 2017.

Opgaver og status i 2017

Unge i Uddannelse

Den 1. august 2017 blev foranstaltningsområdet opdelt i to fagchefområder "Børn og Familie" (0-14 årige) og "Unge i Uddannelse" (15-17/23 årige). Udgangspunktet for at oprette et nyt fagchefområde med fokus på uddannelse skal ses i et ønske om at skabe én indgang for alle de unge (15-29 årige), der har brug for særlig støtte, vejledning og rådgivning.

Socialstyrelsens Task Force

Tønder Kommune har tilbage i 2016 indgået et samarbejde med Socialstyrelsens Task Force med henblik på styrkelse af den soci-

alfaglige indsats i børnesagsbehandlingen. Det har medført en sagsgennemgang af ca. 3.000 gamle sager, som har været afsluttet af Tønder Kommune i perioden 1. januar 2007 – 31. december 2016. En del af årets merforbrug kan henføres til foranstaltninger som følge af sagsgennemgangen og børnefaglige undersøgelser.

Projekt Tidlig indsats i Tønder Kommune

Tønder Kommune modtog i maj 2017 positivt tilsagn ansøgning til Socialstyrelsens ansøgningspulje vedrørende omlægning af indsatsen til en tidlig og forebyggende indsats på området for udsatte børn og unge.

Tønder Kommune modtog i den forbindelse en bevilling på 1,9 mio. kr., der udbetales i løbet af 2017-2020. Tønder Kommune bidrager samtidig med en egenbetaling på samme beløb. Disse midler findes inden for de allerede eksisterende budgetter. Midlerne anvendes til ansættelse af to fremskudte rådgivere og implementering af familierådslagning som socialfaglig metode.

Politikområdet 75. Forebyggelse og anbringelse, overførselsudgifter

Området omfatter:

- * Merudgiftsydelser
- * Tabt arbejdsfortjeneste

Regnskabsresultat

Regnskabsresultatet for politikområdet overførselsudgifter viser et netto forbrug på 5,1 mio. kr. Det korrigerede budget udgør i alt 4,1 mio. kr., dvs. et merforbrug på 1,0 mio. kr.

Politikområdet 77. Forebyggelse og anbringelse udenfor servicrammen

Området omfatter:

- * Refusion på dyre enkeltsager

Regnskabsresultat

Regnskabsresultatet for politikområdet forebyggelse og anbringelse udenfor servicrammen viser indtægter på 5,4 mio. kr. Det korrigerede budget udgør i alt 4,5 mio. kr., dvs. en samlet merindtægt på 0,9 mio. kr. Merindtægt er afledt af et stigende antal særligt dyre enkeltsager

Note 9 – Afsluttede anlægsarbejder

Afsluttede anlægsarbejder under 2 mio. kr. som godkendes i forbindelse med regnskabet.

Afsluttede anlægsprojekter < 2 mio. kr. (1.000 kr.)	Korrigeret budget 2017	Forbrug 2017	Ultimosaldo 2017	Korrigeret Anlægs- bevilling	Mer- / mindre- forbrug
Økonomiudvalget - Anlæg	850,0	840,0	840,0	850,0	10,0
706 Anlægsbidr. Brand & Redning Sønderjylland	850,0	840,0	840,0	850,0	10,0
Vej, Park og Kommunale bygninger - Anlæg	1.932,3	2.035,4	3.153,4	3.050,2	-103,2
672 Højer gl. sluse rep. af bolværk	750,0	760,5	760,5	750,0	-10,5
66 Energimærkning bygninger	136,4	0,0	863,8	1.000,2	136,4
655 Asfaltering af grusveje	500,0	558,2	558,2	500,0	-58,2
653 Gang/fællessti Branderup/Spejderhytterne	265,0	163,2	198,1	300,0	101,9
637 Plantagevej/Bargumsvej forbedring kryds	280,8	553,5	772,7	500,0	-272,7
Miljø og natur - Anlæg	152,9	127,8	3.304,4	3.329,5	25,1
603 Det fremskudte Dige - Bygning til opmagasinering	291,6	266,6	274,9	300,0	25,1
264 Nye spildevands-, affalds- og vandforsyningsplaner	-131,3	-131,3	1.573,2	1.573,2	0,0
381 Vandplan - Handleplan	-7,5	-7,5	1.456,3	1.456,3	0,0
Socialudvalget - Anlæg	133,8	133,8	866,7	866,7	0,0
421 Klosterparken, pulje hjælpemidler m.m.	133,8	133,8	866,7	866,7	0,0
Sundhedsudvalget - Anlæg	758,8	729,4	4.980,2	5.009,6	29,4
611 Fælleskøkken henstillinger og påbud	0,0	155,7	885,4	729,7	-155,7
318 Lokalisering af hj.plejen Skærbæk	244,8	110,4	292,6	427,0	134,4
658 Rosenvænget - anden anvendelse	300,0	257,6	257,6	300,0	42,4
173 Pleje og omsorg loftslifte 10-15 årligt	133,8	133,8	1.744,9	1.744,9	0,0
422 Træningsredskaber til Træningsafd.	80,1	71,8	1.799,7	1.808,0	8,3
Arbejdsmarkedsudvalget - Anlæg	500,0	500,0	500,0	500,0	0,0
667 Kompetancecenter - kloakering og asfalt	500,0	500,0	500,0	500,0	0,0
Afsluttede anlægsprojekter < 2 mio. kr. i alt	4.327,7	4.366,4	13.644,7	13.606,0	-38,7

Note 10 Personaleoversigt

Personaleoversigt (antal heltidsansatte medarbejdere)	Regnskab 2013	Regnskab 2014	Regnskab 2015	Regnskab 2016	Regnskab 2017
Byudvikling, bolig og Miljøforanstaltninger	32,3	35,6	37,4	153,3	147,9
- heraf udgør					
<i>Asyl Syd</i>	0,0	0,0	0,0	120,2	114,7
<i>Tønder sports- og Fritidscenter</i>	16,7	17,4	18,3	21,0	20,8
Forsyningsvirksomheder m.v.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Transport og infrastruktur	69,1	61,0	55,8	13,1	1,1
Undervisning og kultur	602,1	623,6	620,8	635,2	616,7
- heraf udgør					
<i>Asyl Syd</i>	0,0	0,0	0,2	21,0	24,9
Sundhedsområdet	67,3	68,8	70,1	70,3	68,0
Sociale opgaver og beskæftigelse	1.865,4	1.809,8	1.777,3	1.757,7	1.691,9
Fællesudgifter og administration	414,6	414,9	437,4	412,5	428,1
- heraf udgør					
<i>Asyl Syd</i>	0,0	0,0	15,7	1,3	1,0
<i>Erhvervsråd</i>	3,3	7,0	8,3	6,2	3,6
<i>Tønder Marsk Initiativet</i>	0,0	0,0	0,0	0,0	3,8
<i>Eksterne (Frikøb lærere, Rømø Havn, Forsyningen, Frivillighedscenter)</i>	11,6	9,6	8,7	7,3	7,7
I alt	3.050,8	3.013,6	2.998,9	3.042,1	2.953,7

I forhold til 2016 er antallet af helårsansatte faldet med 88.

Ændringerne er primært sket på følgende områder

- Nedgang i aktiviteten på Asyl Syds område
- Udliciteringen af entreprenøraftdelingen fra april 2016
- Fald på undervisningsområdet
- Ændringer på Pleje og Omsorg, herunder bl.a. Møllevangs overgang til friplejehjem
- Nedgang på Arbejdsmarkedsområdet

Note 11 Overførte bevillinger og rådighedsbeløb

Overførte bevillinger og rådighedsbeløb (1.000 kr.)	Overførsel fra 2013 til 2014	Overførsel fra 2014 til 2015	Overførsel fra 2015 til 2016	Overførsel fra 2016 til 2017	Overførsel fra 2017 til 2018
DRIFT					
Økonomiudvalget	14.207	14.539	28.038	37.599	36.437
Erhverv	4.087	729	4.259	3.500	1.237
Beredskab	-1.193	-320	0	0	0
Administration	11.313	13.131	19.855	23.700	23.350
Central Rengøring	0	0	202	1.356	750
Centrale puljer	0	0	2.672	7.693	9.800
Befordring	0	1.000	1.050	1.350	1.300
Teknik og Miljøudvalget	3.682	7.131	6.554	11.395	4.953
Vej, park og kommunale bygninger	452	5.147	6.294	11.188	3.386
Miljø og Natur	769	834	260	822	1.567
Jordforsyning	-126	0	0	-616	0
Entreprenøraftdelingen	2.587	1.150	0	0	0
Socialudvalget	1.206	-951	1.000	-3.908	4.880
Voksen/Social	1.206	-951	1.000	-3.908	4.880
Sundhedsudvalget	3.897	7.554	5.631	2.417	3.262
Sundhed	684	2.120	2.084	874	309
Pleje og Omsorg	3.213	5.434	3.547	1.544	2.953
Kultur og Fritidsudvalget	2.618	5.233	5.606	5.068	5.290
Kultur	1.003	1.601	1.801	2.016	2.679
Fritid og Idræt	1.248	1.071	1.202	947	1.034
Landdistrikter	367	2.562	2.603	2.105	1.577
Arbejdsmarkedsudvalget	0	1.089	2.183	1.078	460
Arbejdsmarkedsforanstaltning	0	1.089	2.183	1.078	460
Børn og Skoleudvalget	11.239	7.659	8.916	11.339	3.133
Uddannelse	6.420	2.812	2.738	5.229	3.290
Dagtilbud	3.208	4.389	5.992	5.779	-350
Forebyggelse og anbringelse	1.611	458	187	331	193
Serviceudgifter i alt	36.849	42.254	57.928	64.987	58.415
Borgerservice - overførselsudgifter	352	0	0	-186	0
Centrale puljer - Overførselsudgifter	1.693	4.700	7.052	0	0
Førtidspensioner m.v., overførselsudg.	1.600	0	0	5.408	6.771
Kontante ydelser, overførselsudgifter	411	0	0	-17.551	-7.119
Driftsudgifter til aktivering, overf.udg.	0	667	561	-2.727	-1.534
Forsikrede ledige	0	0	0	14.425	9.292
Uddannelse, Overførselsudgifter	-186	0	0	283	374
Forebyggelse og anbring., overførs.udg.	-304	0	0	-134	-962
Indkomstoverførsler i alt	3.565	5.367	7.613	-482	6.822
Voksen/Social, udenfor servicerammen	0	0	0	-231	-46
Aktivitetsbestemt medfinansiering	0	0	0	0	1.950
Pleje og omsorg, udenfor serviceram.	0	0	0	-367	-156
Forebyg. og anbring, udenf. serviceram.	0	0	0	0	0
Uden for servicerammen	0	0	0	-598	1.748
Overført driftsbevillinger i alt *)	40.414	47.621	65.541	63.907	66.985

Overførte bevillinger og rådighedsbeløb (1.000 kr.)	Overførsel fra 2013 til 2014	Overførsel fra 2014 til 2015	Overførsel fra 2015 til 2016	Overførsel fra 2016 til 2017	Overførsel fra 2017 til 2018
ANLÆG					
Økonomiudvalget - Anlæg	9.653	22.519	8.589	3.244	-1.651
Vej, Park og Kommunale bygninger - Anlæg	12.405	24.523	29.948	37.386	35.657
Miljø og natur - Anlæg	204	1.450	2.616	6.738	6.046
Jordforsyning - Anlæg	-1.222	-2.717	0	-2.068	3.850
Socialudvalget - Anlæg	-3.002	-942	-1.190	999	2.785
Sundhedsudvalget - Anlæg	9.061	5.944	983	4.808	2.123
Kultur- og Fritidsudvalget - Anlæg	10.067	6.998	2.458	5.526	5.293
Arbejdsmarkedsudvalget - Anlæg	655	-5	0	471	346
Børn- og Skoleudvalget - Anlæg	9.653	3.007	9.149	23.815	27.441
Overførte anlægsbevillinger i alt	47.474	60.776	52.553	80.918	81.890

*) Der overføres 3,2 mio. kr. fra drift til anlæg.

Note 12 Anlægsoversigt

Anlægsoversigt (1.000 kr.)	Grunde	Bygninger	Tekniske anlæg m.v.	Inventar m.v.	Materielle anlægs- aktiver under udførelse m.v.	I alt
Kostpris pr. 1. januar 2017	121.252	1.011.821	25.552	77.691	151.660	1.387.976
Tilgang	0	1.538	2.570	2.437	52.002	58.547
Afgang	-788	-16.794	0	0	0	-17.582
Overført	0	119.158	270	11.954	-131.383	-1
Kostpris 31. december 2017	120.464	1.115.723	28.392	92.082	72.279	1.428.940
Ned- og afskrivninger 1. januar 2017	0	-357.560	-16.670	-59.953	0	-434.183
Årets afskrivninger	0	-40.925	-2.050	-4.958	0	-47.933
Årets nedskrivninger	0	0	0	0	0	0
Af- og nedskrivninger afhændede aktiver	0	6.945	0	0	0	6.945
Ned- og afskrivninger 31. december 2017	0	-391.540	-18.720	-64.911	0	-475.171
Regnskabsmæssig værdi 31. december 2017	120.464	724.183	9.672	27.171	72.279	953.769

Afskrivning over (antal år):	0	15-50	3-30	3-5	0
Værdi af aktiver tilhørende selvejende institutioner	1.238	4.125			

Samlet ejendomsvurdering ultimo 2017 udgør 1,168 mia. kr.

Note 13 Aktier og andelsbeviser

Langfristede tilgodehavender vedr. aktier, ejerandele og andelsbeviser	Bogført beløb (1.000 kr.)	Ejerandel	Indre værdi	Kommunal andel
KMD A/S	41,2	x		
A/S plantingselskabet Sønderjylland	0,8	x		
IGS Center A/S, Rødding	2,0	x		
Tønder Forsyning A/S	673.531,0		x	
Jordkøbsnævn (forening)	8.153,6			x
Den selvejende Institution Tønderhallerne	250,0			x
Brand & Redning Sønderjylland (§60 samarbejde)	14.355,5		x	
I alt	696.334,1			

Note 14 Nedskrivning mod forventet tab

Ifølge budget- og regnskabssystemet for kommuner skal der på visse langfristede udlån og tilgodehavender foretages nedskrivning mod forventet tab eller værdiansættes til 0 kr.

På følgende områder er der således forskel mellem den nominelle og den regnskabsmæssige værdi:

Nedskrivning mod forventet tab (1.000 kr.)	Nominal værdi	Regnskabsmæssig værdi
Udlån til beboerindskud	12.461	11.998
Indskud i Landsbyggefonden	85.356	0
I alt	97.817	11.998

Den samlede værdiregulering i regnskabet udgør 85.819 t.kr.

Note 15 Mellemværende med forsyningsområdet

På baggrund af Indenrigsministeriets indskærpelse har kommunen indarbejdet mellemværende med forsyningsområdet affald i balancen – desuagtet, at aktiviteten er udlagt i det selvstændige selskab Tønder Affald A/S.

Da forholdet ikke skal medføre en forøgelse af kommunens aktiver, er indarbejdelsen udelukkende sket ved en ændret præsentation i regnskabet, hvor der er lavet en teknisk modpost under de langfristede tilgodehavender, så der ikke præsenteres for store aktiver.

Mellemværendet med forsyningsområdet udgør 31.916 t.kr.

Note 16 Udvikling i egenkapital

Note Udvikling i egenkapital	(1.000 kr.)
Egenkapital primo:	-933.020
Udvikling i modpostkonti til aktiver mv.	-21.488
+/- Udvikling i modposter til selvejende institutioners aktiver	258
+/- Udvikling i modposter til skattefinansierede aktiver	-25.184
+/- Udvikling i modposter til reserve for opskrivninger	3.438
Resultat ifølge regnskabsopgørelse	-11.663
Direkte posteringer på balancekontoen	-31.284
+/- Nettojustering Landsbyggefond og nedskrivning	-1.924
+/- Opskrivning af aktier og andelsbeviser	-21.354
+/- Resultat forsyningsområdet affald	1.707
* +/- Øvrige værdireguleringer	2.011
** +/- Afskrivninger	1.047
+/- Hensættelse pension og feriepenge	-12.771
Egenkapital ultimo:	-997.456

(+ er formindelse af egenkapital, - er forøgelse af egenkapital)

* Øvrige værdireguleringer består væsentligst af diverse vedr. pantebreve, billån, ældreboliger, kontanthjælp mm.

** Afskrivninger godkendt af Økonomichef (511) og afskrivninger via debtorsystem (535)

Note 17 Langfristet gæld

Langfristet gæld (1.000 kr.)	Primo 2017	Ultimo 2017
Selvejende institutioner med overenskomst	-617	-617
Realkredit	0	138
Kommunekredit	-279.660	-298.892
Pengeinstitutter	-7.065	-5.243
Ældreboliger	-190.373	-159.321
Finansielt leasede aktiver	-2.305	0
Indenlandsk kreditor	-600	-600
Langfristet gæld i alt	-480.620	-464.534

Ændring af låneportefølje

Der er i 2017 optaget et lån på 33,2 mio. kr. vedrørende den opgjorte låneramme for 2016. Herudover er der optaget tillægslån vedrørende ældreboliger på 4,8 mio. kr. mio. kr.

Samlet låneoptagelse i 2017 udgør 38 mio. kr.

Derudover er der foretaget førtidig indfrielse af ældreboliglån vedr. plejecenter Møllevangen samt delvis indfrielse af ældreboliglån vedr. Rosenvænget. Samlet afdrag og indfrielse udgør 51,8 mio. kr. i 2017.

Låneramme

Kommunens låneramme er i 2017 opgjort til 32,6 mio. kr.

Ifølge den kommunale lånebekendtgørelse skal Kommunalbestyrelsen inden 30. april 2018 træffe beslutning om, hvor stor del af den opgjorte låneramme, der ønskes udnyttet.

Der er afsat 33,2 mio. kr. til lånoptagelse i budgettet for 2018.

Note 18 Garantiforpligtelser, eventualforpligtelser og - rettigheder

Oversigt garantiforpligtelser, eventualforpligtelser og -rettigheder (1.000 kr.)	31.12.2017	31.12.2016
Kautions- og garantiforpligtelser		
Støttet boligbyggeri	-213.313	-216.060
Højer Andelsboligforening	-8.476	-8.521
Løgumkloster Andelsboligforening	-11.055	-11.402
Skærbæk Boligforening	-48.785	-40.532
Toftlund Andels Boligforening	-17.025	-17.798
Tønder Andelsboligforening	-48.523	-50.040
Tønder Boligselskab	-12.818	-13.368
Tønder Ældreboligselskab	-42.379	-43.913
Selvejende institutioner	-13.313	-18.707
Private andelsboligforeninger	-10.939	-11.778
Byfornyelse	-5.145	-5.398
Højer, Rudbøl Sdr. Sejerslev, Østerby	-2.564	-2.641
Bredebro	-908	-961
Løgumkloster	-264	-281
Tønder	-1.409	-1.515
Fritidsfaciliteter og private skoler	-24.909	-22.010
Idrætsfaciliteter	-8.723	-9.189
Andre fritidsfaciliteter	-160	-171
Efterskoler, friskoler og højskoler	-16.027	-12.649
Forsyningsselskaber	-437.219	-408.256
Vandværker	-65.399	-67.855
Kraftvarmeværker, fjernvarmeselskaber	-237.418	-200.953
Spildevandsselskab	-69.160	-71.595
Affaldsselskab	-22.601	-23.468
Havne	-42.641	-44.384
Øvrige	-7.918	-6.021
Udbetaling Danmark	-7.918	-6.021
Kautions- og garantiforpligtelser i alt	-688.505	-657.745

Øversigt garantiforpligtelser, eventalforpligtelser og -rettigheder (1.000 kr.)	31.12.2017	31.12.2016
Kautions- og garantiforpligtelser		
Højer Design Efterskole (kassekredit max.)	-3.700	-3.700
Eventalforpligtelser i alt	-3.700	-3.700
Eventualrettigheder		
Solgården, Bedsted (tinglyst deklaration v. ændret brug)	200	200
Indskud i støttet boligbyggeri (tinglyste pantebreve - Landsbyggefond)	86.127	88.113
Eventualrettigheder i alt	86.327	88.313

Fælleskommunale selskaber (§60 selskaber)

Over for interessentskabernes kreditorer hæfter alle interessenter personligt og solidarisk for selskabets gæld som følge af ejerkonstruktionen.

- Kommunen er med i §60 selskabet Brand & Redning Sønderjylland

Øvrige

- Kommunen er også forpligtet til at indgå i eventuelt ikke afdækkede forpligtelser vedrørende Rømmø Havn, hvis denne på sigt ikke kan hvile-i-sig-selv og dermed må ophøre som selvstyre havn.
- I 2012 traf Forsyningssekretariatet under Forbruger- og Konkurrencestyrelsen afgørelse om, at det betalte vejafvandingsbidrag fra Tønder Kommune til Tønder Forsyning A/S var fastsat for lavt og dermed udgjorde en uddeling i henhold til stoplovens bestemmelser.

Kommunen valgte derfor at efterbetale det af Forsyningssekretariatet opgjorte differencebidrag - i alt 11.496 t.kr. for årene 2007 - 2012 - til Tønder Forsyning.

I en tilsvarende sag fra Slagelse Kommune har Østre Landsret i 2015 afsagt dom, hvor Forsyningssekretariatets afgørelser kendes ugyldige og Højesteret har stadfæstet Landsrettens afgørelse i 2016.

På grund af denne dom har Tønder Kommune indledt drøftelser med Tønder Forsyning om tilbagebetaling af det tidligere afregnede differencebidrag, men ved regnskabsafslæggelsen var disse drøftelser endnu ikke afsluttet.

Note 19 SWAP-aftaler

Rente-swapaftaler						(1.000 kr.)	
Modpart	Oprindelig hovedstol	Rente	Restløbetid	Valuta	Markeds-værdi*	Restgæld	
Danske Bank	22.363	3,65%	01.07.2020	DKK	-312	5.243	
KommuneKredit	72.661	2,41%	30.12.2030	DKK	-5.554	53.365	

*Hvis de enkelte swap's realiseres vil positive markedsværdier være gunstige for kommunen, mens negative markedsværdier vil give et tab.

Opgaver udført for andre myndigheder

Kommunen har indgået en kontrakt med Udlændingestyrelsen vedrørende opgaven som driftsoperatør af asylcentre.

Opgaven honoreres primært på baggrund af takster fastsat i finansloven og er dermed ikke baseret på en kommunal omkostningskalkulation.

Kontrakten er tilgængelig på Udlændingestyrelsens hjemmeside og der foretages løbende afrapporteringer til styrelsen, som fastsætter krav herom.

Bilag A

Efterfølgende afsnit beskriver kommunens regnskabspraksis i forhold til åbningsbalancen og regnskab 2017.

Anvendt regnskabspraksis

Generelt

Tønder kommunes regnskab aflægges i henhold til gældende lovgivning og efter de retningslinjer, der er fastlagt af Indenrigsministeriet (IM) i Budget- og Regnskabssystem for kommuner.

Regnskabet aflægges som et totalregnskab, der omfatter alle drifts-, anlægs- og kapitalposter. I regnskabet indgår tillige udgifter, indtægter, aktiver og gæld vedrørende de selvejende institutioner, som kommunen har driftsoverenskomst med.

Regnskabet er aflagt efter samme regnskabspraksis som sidste år.

God bogføringsskik

Kommunens bogføring skal foretages i overensstemmelse med god bogføringsskik.

Den gode bogføringsskik kan beskrives som den praksis, der til enhver tid anses for god skik og brug blandt kyndige og ansvarsbevidste fagfolk inden for bogføringsområdet.

Det er en forudsætning for god bogføringsskik, at reglerne i Budget- og Regnskabssystem for Kommuner samt øvrige relevante forskrifter er fulgt.

Regnskabsmaterialet omfatter de faktiske registreringer, herunder transaktionsspor, beskrivelser af bogføringen, herunder aftaler om elektronisk dataudveksling, beskrivelser af systemer til at opbevare og fremfinde opbevaret regnskabsmateriale, bilag og anden dokumentation, oplysninger i øvrigt, som er nødvendige for kontrolsporet, regnskaber samt revision.

Driftsregnskab

Indregning af indtægter, udgifter og omkostninger

Indtægter indregnes så vidt muligt i det regnskabsår, de vedrører, jf. transaktionsprincippet.

Driftsudgifter i regnskabsopgørelsen indregnes i det regnskabsår, de vedrører, jf. transaktionsprincippet, forudsat at de er kendte for kommunen inden udløbet af supplementsperioden, der slutter 31. januar i det nye regnskabsår.

Anlægsudgifter indregnes i regnskabsopgørelsen i de regnskabsår, hvori anlægsudgiften afholdes.

Præsentation i udgiftsregnskabet

Præsentation af kommunens årsregnskab tager udgangspunkt i det udgiftsbaserede regnskab. Årsregnskabets primære funktion er at kunne sammenholde regnskabet med budgettet, der er opgjort efter udgiftsbaserede principper.

Årsregnskabet indeholder en afrapportering af kommunens resultat og præsentation af kommunens væsentlige faglige resultater og aktivitetsniveau.

Ekstraordinære poster

Her beskrives eventuelle driftsmæssige dispositioner, som er ekstraordinære for det pågældende regnskabsår.

Der sondres mellem indtægter og omkostninger afledt af kommunens primære og ekstraordinære aktivitet. Sidstnævnte vedrører aktiviteter, der ikke forventes at være tilbagevendende, og som ikke har sammenhæng til den ordinære aktivitet, fx ekstraordinære tab afledt af naturkatastrofer, ekstraordinær afhændelse af aktiver, ekspropriationer eller lignende.

Bemærkninger til regnskabet

Styrelsesloven fastsætter, at årsregnskabet i fornødent omfang skal være ledsaget af bemærkninger, navnlig vedrørende væsentlige afvigelser mellem bevillings- og regnskabsbeløb.

Der udarbejdes bemærkninger til driftsindtægter og udgifter i forhold til budgettet på bevillingsniveau.

Der skal også udarbejdes bemærkninger til regnskabet i tilfælde, hvor der nok er overensstemmelse mellem regnskabs- og bevillingsbeløb, men hvor de aktiviteter eller formål, som var forudsat ved bevillingsafgivelsen, ikke er realiseret.

Balancen

Præsentation af balancen

Formålet med balancen er at vise kommunens aktiver og passiver opgjort henholdsvis ultimo regnskabsåret og året før, idet der ved passiver forstås summen af egenkapital og forpligtelser.

Der er af IM fastsat formkrav til, hvordan balancen skal udarbejdes.

Materielle anlægsaktiver

Aktiver indregnes som hovedregel i balancen til kostpris og afskrives over den forventede levetid. Ejendomsretten dokumenteres via bogførte fakturaer og leasingaftaler mv.

Ejendomsretten til de i balancen indregnede grunde og bygninger er dokumenteret via elektronisk indhentede tingbogsattester.

Aktiver med en levetid på 1 år eller derunder - samt aktiver under 100.000 kr. - afskrives straks og registreres således ikke i anlægskartoteket.

Indretning af lejede lokaler samt anlæg, driftsmateriel og inventar, herunder it-udstyr, måles til kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger.

Kostprisen omfatter anskaffelsesprisen samt omkostninger direkte tilknyttet anskaffelsen indtil det tidspunkt, hvor aktivet er klar til at blive taget i brug.

Udgifter på over 100.000 kr., der medfører en væsentlig forbedring af et aktivs egenskaber eller en væsentlig forlængelse af et aktivs levetid, aktiveres sammen med det pågældende aktiv og afskrives over den nye levetid. Udgifter til mindre reparationer og lignende, som ikke har væsentlig indflydelse på aktivets levetid eller egenskaber i øvrigt, udgiftsføres i det regnskabsår, hvori de afholdes.

Grunde og bygninger

Ejendomme anskaffet før 1. januar 1999 værdiansættes pr. 1. januar 2007 til ejendomsvurderingen for ejendommen pr. 1. januar 2004 fratrukket afskrivninger frem til 1. januar 2007.

Bygninger og grunde anskaffet efter 1. januar 1999 indregnes til anskaffelsespris med fradrag af afskrivninger. Der afskrives ikke på grunde.

Øvrige materielle anlægsaktiver

Øvrige materielle anlægsaktiver er indregnet til anskaffelsespris med fradrag af afskrivninger.

Levetider er fastlagt til følgende:

Aktivtype	Levetid pr. 01.01.07	Levetid efter 01.01.07
* Bygninger:		
* Administrative formål	50 år	45 – 50 år
* Forskellige serviceydelse	30 år	25 – 30 år
* Diverse formål	15 år	15 år
* Tekniske anlæg	20 – 100 år	20 – 30 år
* Maskiner	15 år	10 – 15 år
* Specialudstyr	10 år	5 – 10 år
* Transportmidler	8 år	5 – 8 år
* IT	3 år	3 år
* Inventar	5 år	3 – 5 år

Såfremt der er afvejet fra levetiderne udmeldt af IM, er dette anført som note til anlægsnoten i regnskabet.

For enkelte aktiver fastsættes ved anskaffelsen en forventet scrapværdi, der ikke afskrives.

Der afskrives ikke på materielle anlæg under udførelse. Først når anlægget er ibrugtaget, påbegyndes afskrivning over anlæggets forventede levetid.

Infrastrukturelle anlægsaktiver (veje, signalanlæg, broer mv.) samt ikke-operationelle anlægsaktiver (arealer til rekreative formål samt naturbeskyttelses- og genopretningsformål) indregnes ikke i balancen.

Finansielt leasede anlægsaktiver

Leasingkontrakter for materielle anlægsaktiver, hvor Tønder Kommune har alle væsentlige risici og fordele forbundet med ejendomsretten (finansiell leasing), registreres i anlægskartoteket og indregnes til kostprisen.

Kostprisen måles som den laveste af enten dagsværdien af det leasede aktiv eller nutidsværdien af minimumsleasingydelse med tillæg af omkostninger.

Dagsværdien er det beløb, som et aktiv forventes at kunne omsættes til ved en handel mellem uafhængige parter.

Minimumsleasingydelse svarer typisk til de fremtidige leasingydelser, som Tønder Kommune er forpligtet til at betale i leasingperioden. Ved beregning af nutidsværdien heraf anvendes den interne rente i leasingkontrakten som diskonteringsfaktor, hvis denne er tilgængelig. Ellers anvendes Tønder Kommunes alternative lånerente.

Finansielt leasede anlægsaktiver afskrives over den forventede levetid, der fastsættes efter typen af aktiv.

Materielle anlægsaktiver under udførelse

Igangværende materielle anlægsaktiver værdiansættes til de samlede afholdte omkostninger på balancetidspunktet.

Immaterielle anlægsaktiver

Immaterielle anlægsaktiver afskrives lineært over maksimalt 10 år. Ved kontrakter, aftaler og lignende anvendes så vidt muligt den gældende kontraktperiode.

Finansielle anlægsaktiver - Aktier og andelsbeviser

Andele af interessentskaber, som Tønder Kommune har medejerskab til, indgår i balancen med den andel af virksomhedernes indre værdi, jf. senest foreliggende årsregnskab, som svarer til kommunens ejerandel.

For noterede aktier foretages indregningen til kursværdien pr. 31. december og for ikke noterede aktier og andre kapitalandele (andelsbeviser og lignende), foretages indregningen efter indre værdis metode.

Finansielle anlægsaktiver – Langfristede tilgodehavender

Tilgodehavender er optaget i balancen til nominal værdi under de respektive regnskabsposter her-til. Der nedskrives til imødegåelse af forventede tab til nettorealisationsværdien.

Omsætningsaktiver - varebeholdninger

Udgifter til indkøb af råvarer, hjælpematerialer samt andre forbrugsvarer udgiftsføres på anskaffelsestidspunktet.

Der foretages registrering af varebeholdninger over 1 mio. kr. og/eller beholdninger med væsentlige forskydninger i lagerets størrelse fra år til år.

Varelagre mellem 100.000 kr. og 1 mio. kr. registreres, hvis der sker forskydninger i varelageret, som vurderes som væsentlige.

Varebeholdning måles til kostpris efter FIFO-princippet (**F**irst **I**n **F**irst **O**ut).

Omsætningsaktiver – fysiske aktiver til salg (grunde og bygninger)

Grunde og bygninger til salg er opskrevet til forventet salgspris.

Fysiske aktiver til salg måles til kostpris eller nettorealisationsværdi, hvor denne er lavere.

Der kan foretages opskrivning til den forventede salgspris.

Omsætningsaktiver - tilgodehavender

Udgifter og indtægter afholdt inden regnskabsårets udgang, men som vedrører efterfølgende regnskabsår, er klassificeret som periodeafgrænsningspost under omsætningsaktiver – tilgodehavender.

Indtægter som vedrører indeværende regnskabsår, men som først betales i det efterfølgende regnskabsår er klassificeret som kortfristet tilgodehavende.

Omsætningsaktiver – værdipapirer

Værdipapirer omfatter beholdninger af kortfristede værdipapirer, der uden hindring kan omsættes til likvide beholdninger, og hvorpå der kun er ubetydelig risiko for værdiændringer. Værdipapirer indregnes til dagsværdi (kurs) på balancedagen.

Egenkapital

I egenkapitalen er også indeholdt selvejende institutioner, som kommunen har indgået driftsoverenskomst med og en modpost for modtagne donationer til anskaffelse af aktiver.

Hensatte forpligtelser

Forpligtelser indregnes i balancen, når kommunen på balancedagen har en retslig eller faktisk forpligtelse, som resultat af en tidligere begivenhed, og det er sandsynligt, at afviklingen heraf vil medføre et træk på kommunens økonomiske ressourcer, og der kan foretages en pålidelig beløbsmæssig måling af forpligtelsen.

Pensionsforpligtelser, der ikke er forsikringsmæssigt afdækkede vedrørende tjenestemandsansatte og ansatte på tjenestemandslignende vilkår, optages i balancen under forpligtelser. Kapitalværdien af pensionsforpligtelsen er beregnet aktuarmæssigt ud fra forudsætninger fra IM.

Minimum hvert 5 år foretages en aktuarmæssig beregning af pensionsforpligtelsen vedrørende tjenestemænd.

Hensatte forpligtelser vedrørende eksempelvis miljøforurening, indfrielse af garantier til enkelt personer i henhold til social-/boliglovgivning, retssager og erstatningskrav, bonusbetalinger vedrørende jobcentre, åremålsansættelser og arbejdsskadeforpligtelser indregnes på balancen til den løbende ydelses kapitaliserede værdi opgjort pr. forpligtelse.

Fratrædelsesbeløb ved udløb af åremålsansættelser optages til nominel værdi i overensstemmelse med de indgåede aftaler.

Opmærksomheden henledes på, at miljøforpligtelser forlods/primært er indregnet ved at foretage nedskrivning af grundværdien.

Langfristede gældsforpligtelser

Langfristet gæld til realkreditinstitutter og andre kreditinstitutter er optaget med restgælden på balancetidspunktet.

Den kapitaliserede restleasingforpligtelse vedrørende finansielt leasede anlægsaktiver indregnes i balancen som en gældsforpligtelse.

Andre gældsforpligtelser, som omfatter gæld til leverandører, andre myndigheder samt anden gæld, måles til nominel værdi.

Gæld i udenlandsk valuta reguleres til kursen ultimo regnskabsåret.

Kortfristet gæld

Kortfristet gæld til pengeinstitutter, staten, kirken, leverandører, andre kommuner og regioner optages med restværdien på balancetidspunktet.

Noter til driftsregnskab og balance

Der er udarbejdet noter til henholdsvis driftsregnskab og balance i det omfang, der er væsentlige forhold, som bør belyses, og/eller IM har stillet krav om noteoplysning/ regnskabsbemærkning.

Tønder Kommunalbestyrelse 2018 - 2021

Viceborgmester
Bent Paulsen (O)

Borgmester
Henrik Frandsen (V)

2. viceborgmester
Mette Bossen Linnet
(V)

Økonomiudvalget

Formand Henrik
Frandsen (V)

Næstformand
Preben Linnet
(V)

Mathias
Knudsen (V)

Bent Paulsen
(O)

Eike
Albrechtsen (A)

Jørgen Popp
Petersen (S)

Claus Hansen
(I)

Arbejdsmarkedsudvalget

Formand
Jan Voss Hansen (O)

Næstformand
Leif Høeg Jensen (V)

Jens Møller
(løsgænger)

Jesper Steenholdt (V)

Henning Gad (A)

Børn- og Skoleudvalget

Formand Kim Printz
Ringbæk (A)

Næstformand
Allan Skjøth (V)

Mette Bossen Linnet
(V)

Anette Abildgaard
Larsen (C)

Louise Thomsen Terp
(S)

Kultur- og Fritidsudvalget

Formand René
Andersen (V)

Næstformand Mette
Bossen Linnet (V)

Anita Uggerholt
Eriksen (V)

Anette Abildgaard
Larsen (C)

Flemming Gjelstrup
(A)

Socialudvalget

Formand
Peter Christensen (A)

Næstformand
Jesper Steenholdt (V)

Susanne Linnet (V)

Bjarne Lund
Henneberg (F)
(stedfortræder)

Thomas Ørting
Jørgensen (L)

Sundhedsudvalget

Formand
Irene Holk Lund (V)

Næstformand
Allan Skjøth (V)

Daisy Dahl (V)

Holger Petersen (Ø)

Flemming Gjelstrup
(A)

Teknik- og Miljøudvalget

Formand
Bo Jessen (V)

Næstformand
Poul Erik Kjær (V)

Daisy Dahl (V)

Harry Sørensen (O)

Harald Christensen
(A)

toender.dk

